

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA VEŘEJNÉ EKONOMIKY

Rozpočtové určení daní se zaměřením na obce v České republice

The Budgetary Allocation of Taxes with a Focus on the Municipalities in the Czech Republic

Student : Bc. Libor Blaháček

Vedoucí diplomové práce : Ing. Bc. Jiří Bečica, Ph.D.

Ostrava 2014

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Libor Blaháček**

Studijní program: N6202 Hospodářská politika a správa

Studijní obor: 6202T055 Veřejná ekonomika a správa

Specializace: 02 Veřejná ekonomika a správa

Téma: Rozpočtové určení daní se zaměřením na obce v České republice
The Budgetary Allocation of Taxes with a Focus on the Municipalities in the Czech Republic

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Rozpočtové určení daní v České republice
3. Rozpočtové určení daní na Slovensku
4. Komparace pravidel rozpočtového určení daní České republiky a Slovenska
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

MEDVEĎ, Jozef, Juraj NEMEC et al. *Veřejné financie*. Bratislava: Sprint dva, 2011. 640 s. ISBN 978-80-89393-46-6.

PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2011. 587 s. ISBN 978-80-7357-614-1.

PEKOVÁ, J., J. PILNÝ a M. JETMAR. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. vyd. Praha: ASPI, 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Bc. Jiří Bečica, Ph.D.**

Datum zadání: 22.11.2013

Datum odevzdání: 25.04.2014

doc. Ing. Petr Tománek, CSc.
vedoucí katedry

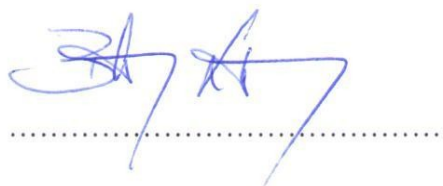

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem celou práci, včetně všech příloh, vypracoval samostatně.

V Ostravě dne 25. 4. 2014

Bc. Libor Blaháček

OBSAH

1	ÚVOD	5
2	ROZPOČTOVÉ URČENÍ DANÍ V ČESKÉ REPUBLICE.....	7
2.1	Finanční vztahy mezi ústřední vládou a nižšími správními úrovněmi	7
2.2	Daňové příjmy obcí.....	8
2.3	Vývoj rozpočtového určení daní po roce 1989	10
2.4	Rozpočtové určení daní v České republice (model RUD od 1. 1. 2013).....	14
2.5	Simulace uplatnění nových pravidel RUD v ČR (platných od 1. 1. 2013) na vybraných obcích okresu Šumperk a jejich komparace s výsledky daňových příjmů roku 2012	17
3	ROZPOČTOVÉ URČENÍ DANÍ NA SLOVENSKU	24
3.1	Financování územní samosprávy SR	24
3.2	Příjmy rozpočtu obcí SR.....	25
3.3	Metodika výpočtu podílu obcí SR na daních sdílených.....	29
3.4	Východiska simulace uplatnění pravidel RUD v SR (platných od 1. 1. 2005) na vybraných obcích okresu Šumperk	32
3.5	Praktická simulace uplatnění pravidel RUD v SR (platných od 1. 1. 2005) na vybraných obcích okresu Šumperk a jejich komparace se skutečnými daňovými příjmy roku 2012 a simulací dle pravidel RUD ČR roku 2013	37
4	KOMPARACE PRAVIDEL RUD ČESKÉ REPUBLIKY A SLOVENSKA.....	42
4.1	Rozdíly zdrojů daňových příjmů obcí ČR a SR.....	42
4.2	Rozdíly kritérií a jejich významu pravidel RUD ČR a SR	43
4.3	Návrh nového modelu rozpočtového určení daní se zaměřením na obce v České republice.....	45

4.4	Simulace návrhu nového modelu RUD	50
5	ZÁVĚR.....	57
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	62
	SEZNAM ZKRATEK	65
	PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE	
	SEZNAM PŘÍLOH	

1 ÚVOD

Obce pro zajištění svých činností potřebují dostatečné finanční prostředky. Nejvýznamnější skupinou příjmů rozpočtů obcí představují příjmy daňové. Jedná se o výnosy z daní, které jsou obcím přerozděleny ze státního rozpočtu na základě rozpočtového určení daní. Tyto výnosy z daní představují pro obce nestabilní příjem a obce neví, jak velký objem finančních prostředků z daní obdrží. Rozpočtové určení daní v České republice (dále jen ČR) prochází neustále vývojem a ovlivňuje tak fiskální autonomii obcí.¹

Ve srovnání s některými zeměmi mají obce v ČR minimální pravomoc ovlivňovat daňový výnos, protože všechny daně v rámci daňové soustavy jsou upravovány zákony s celostátní platností. Tyto zákony určují všechny náležitosti příslušné daně, tj. předmět daně, způsob výpočtu základu daně, sazby daně, osvobození od daně apod.²

Klíčovým zákonem, který upravuje přerozdělování finančních prostředků v rámci soustavy veřejných rozpočtů, je zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní. Rozpočtové určení daní (dále jen RUD) v ČR se ale vyvíjí už od roku 1993. Zásadní změny, které rozpočtové určení daní doprovázely, byly způsobeny změnou politické situace, resp. odrazem politického cyklu a střídání levice a pravice u moci. Důsledkem jsou časté změny pravidel RUD, neuspokojivé postihnutí individuálních charakteristik obcí v rámci přidělování finančních prostředků a nízká motivace obcí k vytváření podnikatelského prostředí.

Hlavním cílem diplomové práce je komparace pravidel RUD obcím v ČR a na Slovensku, který je doplněn **dílčím cílem** v podobě praktické ukázky aplikace pravidel RUD ČR, Slovenska a návrhu nového modelu RUD s nastíněním možných dopadů na hospodaření tří obcí šumperského regionu, jako zástupců různých velikostních kategorií podle počtu obyvatel.

Vedle definovaných cílů by měla diplomová práce přispět svou podstatou k ověření definované **hypotézy**.

¹ KOŽÁTKOVÁ STRÁNSKÁ, P. *Návrh modelu rozpočtového určení daní se zaměřením na obce v České republice*. Disertační práce Univerzita Pardubice (2012)

² PEKOVÁ, J. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. (2011)

- Princip zásluhovosti, uplatňovaný v modelu RUD v ČR v podobě motivačních složek sdílených daní, nedostatečně plní svoji roli, výše těchto výnosů na obyvatele nezávisí na aktivitě jednotlivých obcí, nýbrž zejména na velikosti obce.

Za předpokladu skutečných daňových příjmů roku 2012 tří vybraných obcí okresu Šumperk jako zástupců různých velikostních kategorií dle počtu obyvatel, obce Šléglov, Leština a města Zábřeh bude matematickým modelováním provedena simulace uplatnění pravidel RUD v ČR platných od r. 2013 a výsledky podrobeny analýze a komparaci se skutečností roku 2012. Na vybraných obcích bude následovat aplikace pravidel RUD Slovenska platných od r. 2005. Rozdíly pravidel RUD jednotlivých zemí budou podrobně analyzovány a na základě výsledků této analýzy bude vytvořen návrh nového modelu RUD podpořený simulací výpočtu výnosu sdílené daně zkoumaných obcí. Skutečné daňové příjmy zkoumaných obcí z roku 2012 a výsledky provedených simulací budou pomocí syntézy, zejména dle jednotlivých kritérií, mezi sebou komparovány. Pomocí statistické metody Anova s jedním faktorem bude na podporu hypotézy v úvodní části provedena analýza výnosu motivační složky sdílené daně vybraných měst a obcí.

Práce se skládá ze tří ucelených částí. První část obsahuje stručný vývoj RUD v ČR, současný platný model RUD (od r. 2013) a nástin dopadu jeho uplatnění na hospodaření vybraných obcí vzhledem ke stavu roku 2012. Druhá část se věnuje vývoji a platnému RUD na Slovensku (od r. 2005) a dopadu na rozpočty zkoumaných obcí v případě jejich aplikace. Třetí část analyzuje rozdíly pravidel ČR a Slovenska, věnuje se tvorbě návrhu nového modelu RUD a případným dopadům na hospodaření vybraných obcí.

Praktická část diplomové práce se opírá zejména o zákony, nařízení vlády a vyhlášky ČR a Slovenska upravující RUD obcím. Pro praktickou aplikaci pravidel RUD, zejména RUD Slovenska do českých poměrů a návrhu nového modelu, bylo třeba (mimo počty obyvatel zkoumaných obcí a ČR, počty dětí a žáků, výměry katastrálních území, počet zaměstnanců) navíc zjistit nejen údaje o nadmořské výšce tří zkoumaných obcí a počtu obyvatel, kteří dovršili věku 62 let, ale vzhledem k metodice výpočtu i nadmořské výšky všech obcí ČR.

Za účelem ověření výše definované hypotézy bylo osloveno více než 40 měst a obcí, vybraných náhodně jen dle kritéria velikosti podle počtu obyvatel a zastoupení kraje, s cílem zjištění výše výnosu motivačních složek sdílených daní roku 2012 pro statistickou analýzu těchto dat.

2 ROZPOČTOVÉ URČENÍ DANÍ V ČESKÉ REPUBLICE

Veřejné finance v ČR prošly ve své historii řadou reforem, které sebou přinesly řadu změn a dopadů na místní rozpočty.

2.1 Finanční vztahy mezi ústřední vládou a nižšími správními úrovněmi

Optimálním přiřazením příjmů, rozdělením odpovědnosti za zabezpečování a financování veřejných statků mezi jednotlivými články, či úrovněmi fiskálního systému se zabývá **fiskální federalismus**, který se týká fungování systému veřejných financí obecně – nikoli jen ve federativně uspořádaných státech. Fiskální federalismus je objektivním jevem tehdy, vykytují-li se minimálně dvě úrovně veřejné správy: **ústřední a místní**. Je založen na vertikální a horizontální struktuře různých vládních úrovní, včetně územní samosprávy.

Pro fiskální federalismus první poloviny 20. století bylo typické posilování úlohy ústřední vlády a v rámci rozpočtové soustavy posilování postavení ústředního rozpočtu. Rostoucí rozčarování z funkcí a rolí veřejného sektoru, s jeho nadměrným růstem a do jisté míry reakcí na rostoucí deficit veřejných rozpočtů v předešlých letech, dochází ve druhé polovině 20. století k postupnému obratu a k rostoucí úloze regionálních a municipálních vlád a jejich rozpočtů.³ Od 70. a 80. let je zmíněná tendence patrná ve všech demokratických zemích. Omezení růstu veřejného sektoru a jeho výdajů, efektivnější a hospodárnější poskytování veřejných statků na lokální úrovni je cílem **přesunu kompetencí a odpovědnosti za zajišťování většího rozsahu veřejných statků a služeb na regionální a zejména municipální vládní úrovni**. Tento proces je označován termínem **fiskální decentralizace**. Kromě ekonomického hlediska souvisí s fiskální decentralizací **demokratizace** veřejné správy a uplatňování principu subsidiarity ve veřejné správě. V rámci zemí Evropské unie je zobecněním principů územní samosprávy Evropská Charta místní samosprávy.

„Před rokem 1990 byl v tehdejším Československu užíván vysoce centralizovaný model fiskálního federalismu, s velmi malou finanční soběstačností nižších rozpočtů (národních výborů, které však nebyly ze zákona samosprávné jednotky) a vysokou mírou přerozdělování.“⁴ Po tomto roce lze model fiskálního federalismu využívaný v ČR označit jako

³ PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. (2009)

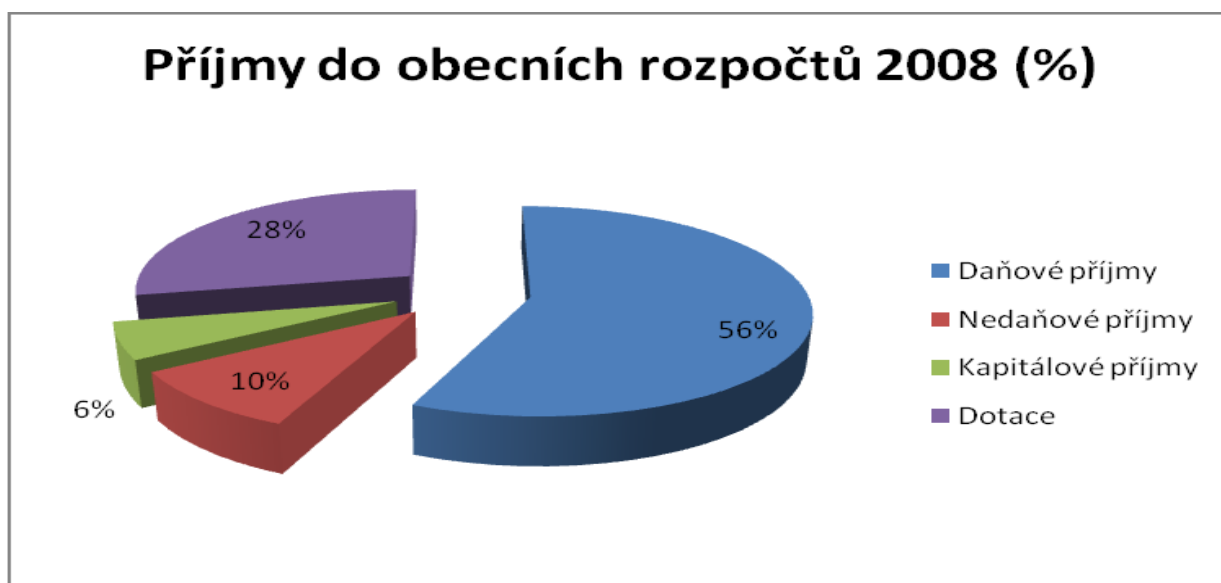
⁴ PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. (2009, s. 43)

kombinovaný s určitými decentralizačními prvky. Obce a kraje v ČR nejsou finančně soběstačné. Od roku 1993 do rozpočtu obcí, na základě zákona o rozpočtovém určení daní, plynou daně důchodového typu a daně z přidané hodnoty (dále jen DPH), které přispěly k relativně vyšší finanční soběstačnosti obcí.

2.2 Daňové příjmy obcí

Jednotlivé články územní samosprávy by měly mít dostatek příjmů a možností je ovlivňovat, pokud jsou zároveň zodpovědné za výdajová rozhodnutí. Jedním z nejvýznamnějších zdrojů příjmů obcí v ČR ovlivňujících jejich finanční stabilitu jsou **daňové příjmy**, představující téměř 60 % celkových příjmů obcí. Mají charakter **běžných příjmů**.

Graf 2.1

Zdroj: Rozpočtové určení daní z pohledu obcí 2010 [online]. 2014, vlastní zpracování

„Zvláštní zákon, v některých zemích rozpočtová pravidla, vymezuje tzv. **daňové určení** (v ČR zákon používá termín rozpočtové určení daní – RUD), tzn. určuje druhy daní, které jsou vybírané podle celostátně platných daňových zákonů, jejichž výnos však plyne celý přímo do rozpočtů obcí nebo do rozpočtů regionů – jsou to tzv. **svěřené daně** (v ČR se používá i termín výlučné neboli rozpočtově určené daně), případně stanoví podíl na celostátně

vybíraných daních, který bude příjmem rozpočtu obce, resp. rozpočtu regionu – jsou to tzv. **sdílené daně**.⁵

Sdílené daně v ČR:

- a) daň z přidané hodnoty;
- b) daň z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků (dále jen DPFO ZČFP);
- c) daň z příjmu fyzických osob vybírané srážkou (dále jen DPFO SR);
- d) daň z příjmu fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti (dále jen DPFO OSVČ);
- e) daň z příjmu právnických osob (dále jen DPPO), s výjimkou DPPO, kdy poplatníkem je obec.⁶

Svěřené daně představují redukovanejší formu lokálních daní z hlediska pravomocí obcí. RUD určuje, které daně vybírané celostátně plynou do rozpočtu obcí nebo regionů. Výběr a správa daně je zpravidla prováděna centrálně. Typickým příkladem tohoto typu daně je v ČR **daň z nemovitostí** a také část (tzv. motivační složka) **daně z příjmu fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti** a podnikání. Svěřeným podílem je 30% výnos této daně, který náleží do rozpočtu obce, ve které má podnikatel trvalé bydliště.

Svěřené daně v ČR:

- a) daň z nemovitostí;
- b) DPPO v případech, kdy poplatníkem je příslušná obec, s výjimkou daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby;
- c) část daně - 30 % z výnosu záloh na DPFO OSVČ, které mají na území obce bydliště;
- d) část daně - 1,5 % DPFO ZČFP dle počtu zaměstnanců v obci.

U **sdílených daní**, kdy stát i územní samosprávy sdílejí stejnou daňovou základnu a konstrukce daně, je stanovena celostátně na základě příslušných daňových předpisů, **nemají obce (regiony) možnost ji ovlivnit**. Rozlišit lze dva způsoby přidělování sdílených daní:

⁵ PEKOVÁ, J. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. (2011, s. 242)

⁶ Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtové určení daní.

- derivační typ, stanovený objem výnosu určené daně se rozdělí nižším úrovním podle výnosu této daně v daném území. Tento typ přerozdělení respektuje původ daně a daňový výnos se vrací do území, ve kterém vznikl;
- nederivační typ, stanovený objem výnosu určené daně se rozdělí podle počtu obyvatelstva, resp. jiného kritéria, který výše uvedenou zásadu derivačního typu přerozdělení nerespektuje a preferuje jiná hlediska.

„Sdílené daně snižují nerovnosti v daňovém výnosu mezi jednotlivými úrovněmi samospráv, který je prostorově rozdílný. Na druhou stranu nerespektují zásadu původu daně (nederivační typ), což v některých případech může působit na obce a kraje nemotivačně.“⁷ Smyslem sdílených daní je především vyrovnaní fiskální nerovnováhy mezi různými samosprávami.

Součástí daňových příjmů obcí v ČR jsou **příjmy z poplatků**. Jedná se o:

- místní poplatky;
- správní poplatky;
- poplatky spojené s životním prostředím.⁸

Místní poplatky mají fakultativní charakter. Obec, resp. volený orgán obce (zastupitelstvo obce), rozhoduje o tom, zda a jaké místní poplatky na svém území bude vybírat. Správní poplatky by měly krýt náklady spojené s poskytováním správních služeb (úkonů). Jejich výše je stanovena zákonem, tudíž příslušný orgán má velmi malou pravomoc ovlivnit stanovení výše poplatku za úkon, podle druhu úkonu. Poplatky spojené s životním prostředím jsou z větší části příjmem Státního fondu životního prostředí. Jejich určitá část s vazbou na území konkrétní obce je příjmem rozpočtu obcí.

2.3 Vývoj rozpočtového určení daní po roce 1989

Počátek RUD v ČR přinesla reforma daňového systému a místních rozpočtů v roce 1993. V této době dochází k nárůstu podílu daňových příjmů na příjmech obcí. V období let 1993 – 1995 se obce dělily o celookresní výnos **DPFO ZČFP** s rozpočtem příslušného okresního úřadu, a to v poměru: v roce 1993 – 40 % : 60 %, v roce 1994 – 50 % : 50 %, v roce 1995 –

⁷ PROVAZNÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. (2009, s. 81)

⁸ TOMÁNEK, P. *Hospodaření krajů a obcí*, Skripta EkF VŠB-TU (2011)

55 % : 45 %. Tento podíl na výnosu daně obce v okrese dostávaly do svého rozpočtu v závislosti na podílu obyvatel obce k celookresnímu počtu obyvatel. DPFO ze samostatné výdělečné činnosti byla celá příjmem rozpočtu obce, kde měl podnikatel – fyzická osoba své sídlo, resp. bydliště. To na jedné straně přineslo nekalé praktiky obcí – přetahování podnikatelů – fyzických osob na území své obce a na druhé straně závislost hospodaření obce na prosperitě či ztrátovém hospodaření nebo bankrotu takového podnikatele.

Počínaje rokem 1994 plyne do rozpočtu obcí výnos DPPO, kdy poplatníkem je příslušná obec. Od roku 1996 se obce dělily se státním rozpočtem o výnos DPPO s výjimkou DPPO placenou obcemi. Tento výnos se mezi obce rozděloval podle podílu obyvatel obce k počtu obyvatel ČR. K 31. 12. 2000 bylo RUD součástí zákona č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky ČR a obcí v ČR.⁹

Vznik krajů jako „vyšší územně samosprávné celky“ a zejména velké rozdíly v daňových výnosech mezi obcemi si vynutily změnu RUD. V roce 2000 došlo ke schválení nového zákona (zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a státním fondům, ve znění pozdějších předpisů), který ustanovil podíly na daňových výnosech územních jednotek státu.

Výraznou změnou bylo snížení stoprocentního podílu DPFO OSVČ na 30 %, které mělo za cíl snížení rivality mezi obcemi v důsledku soupeření o trvalé sídlo podnikatele. Daň z příjmů se stala typickou sdílenou daní, s výjimkou DPPO placenou obcemi. Daní sdílenou se zároveň stala i **DPH**, jejíž podíl měl přispět ke stabilitě hospodaření obcí v delším časovém horizontu.

Změna RUD přinesla většině obcí více daňových příjmů (zhruba 80 % obcí si polepšilo) a pomohla **snížit rozdíly v daňových příjmech** mezi obcemi. Některé obce a města si však pohoršily, snížily se jim daňové příjmy v rozpočtu.

Od roku 2002 došlo další změnou k posílení motivace obcí – principu zásluhovosti, a to tzv. **motivační složky DPFO ZČFP** v závislosti na počtu zaměstnanců v obci k celkovému počtu zaměstnanců v ČR. „Výpočet se řídí samostatnou vyhláškou MF ČR, berou se v úvahu

⁹ PEKOVÁ, J. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. (2011, s. 242)

data z přílohy k vyúčtování DPFO ze závislé činnosti, kde se uvádí místo výkonu práce zaměstnance.“¹⁰

Sdílené daně se z celostátního výnosu příslušné daně rozdělovaly jednotlivým obcím v závislosti na počtu obyvatel obce k celostátnímu počtu obyvatel a v závislosti na velikostní kategorii obce, resp. velikostních koeficientech – celkem čtrnáct velikostních kategorií obcí podle počtu obyvatel, kterým byly přiřazeny velikostní koeficienty podle přílohy zákona o RUD.

Tab. 2.1 – Koeficienty velikostních kategorií obcí

Počet obyvatel obce	Koeficient velikostní kategorie obcí
do 100	0,4213
101-200	0,5370
201-300	0,5630
301-1 500	0,5881
1 501-5 000	0,5977
5 001-10 000	0,6150
10 000-20 000	0,7016
20 001-30 000	0,7102
30 001-40 000	0,7449
40 001-50 000	0,8142
50 001-100 000	0,8487
100 001-150 000	1,0393
150 001 a výše	1,6715
Hl. m. Praha	2,7611

Zdroj: PEKOVÁ, J. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. (2011, s. 453)

Kategorizací obcí bylo zohledněno rozdělení obcí podle rozsahu přenesené působnosti, na což do určité míry doplácely především malé obce (nejvíce do 150 obyvatel). Přesto původní záměr motivovat tímto způsobem malé obce ke slučování v praxi nevyšel. Navíc tato kategorizace obcí přinesla problém nekalých aktivit některých měst s přetahováním obyvatel – města poskytovala dotaci těm, kteří se u nich přihlásili k 1. 1. k trvalému pobytu, aby získala vyšší podíl na sdílených daních, na čemž ztrácely především „satelitní“ malé obce. Z důvodu protestů malých obcí (a jejich představitelů Sdružení malých sídel) došlo k další novele zákona o RUD **s účinností od roku 2008**. Cílem bylo zmírnit několikanásobné rozdíly v daňových příjmech ze sdílených daní mezi malými obcemi a městy a zvýšit daňové příjmy především malým obcím.

¹⁰ PEKOVÁ, J. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. (2011, s. 452)

Tato novela o RUD odstranila skokové přechody zavedením „**koeficientů postupných přechodů**“. Pro Prahu, Plzeň, Ostravu a Brno platil pevný přepočítací koeficient.

Tab. 2.2 – Koeficienty postupných přechodů

Obce s počtem obyvatel od do	Koeficienty postupných přechodů	Násobek postupných přechodů
0-300	1,0000	1,0000 x počet obyvatel obce
301-5 000	1,064	300 + 1,0640 x počet obyvatel z počtu obyvatel obce přesahujících 300
5 001-30 000	1,3872	5300,8 + 1,3872 x počet obyvatel z počtu obyvatel obce přesahujících 5 000
30 001 a více	1,7629	39 980,1 + 1,7629 x počet obyvatel z počtu obyvatel obce přesahujících 30 000

Zdroj: Příloha č. 2 zákona č. 243/2000 Sb., o RUD

Pro Prahu, Plzeň, Ostravu a Brno platil pevný přepočítací koeficient.

Tab. 2.3 – Přepočítací koeficienty

	Přepočítací koeficient
Praha	4,2098
Plzeň	2,5273
Ostrava	2,5273
Brno	2,5273
Ostatní obce	1,0000

Zdroj: Příloha č. 3 zákona č. 243/2000 Sb., o RUD

Další podstatnou změnu přinesla tato novela zákona o RUD (platná od roku 2008) v podobě zavedení nových kritérií rozdělování daňového výnosu u sdílených daní, které se nerozdělovaly už jen podle počtu obyvatel, resp. podle tzv. velikostních skupin obyvatel s váhou (měřeno počtem obyvatel) jako v minulosti, ale začala brát v úvahu i další kritéria – rozloha obce a poměr obyvatel obce k celostátnímu počtu obyvatel obcí. Váhy jednotlivých kritérií:

- podíl obce na celkové výměře – 3 %;
- podíl počtu obyvatel obce na celkovém počtu obyvatel – 3 %;
- podíl počtu obyvatel obce upraveného koeficientem velikostní kategorie k počtu obyvatel ČR jednotlivých obcí upraveného koeficientem – 94 %.

„Model RUD platný od roku 2008 byl výsledkem politického rozhodnutí Ministerstva financí a pracovní skupiny dříve známé pod názvem Zlínská iniciativa s absencí potřebné racionality.

Důkazem je vzniklý paradoxní jev, spočívající v extrémním nárůstu sdílených daňových příjmů, o téměř 400 %, u malých obcí do 100 obyvatel s velkou katastrální výměrou. Prvotní myšlenka při tvorbě současného modelu spočívala ve vyvinutí ekonomického tlaku na malé obce ke sloučení ve větší celky. Dopad byl ale opačný.“¹¹

2.4 Rozpočtové určení daní v České republice (model RUD od 1. 1. 2013)

V roce 2013 nabyla účinnosti novela zákona č. 243/2000 Sb. o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům. Tato novela přinesla řadu změn do doposud platných pravidel RUD z roku 2008.

Došlo ke zvýšení podílu obcí na daních sdílených, u DPH z původních 19,93 % na 20,83 %, u DPFO ZČFP z původních 21,40 % na 22,87 % a u ostatních daní sdílených z původních 21,40 % na 23,58 %.

Další podstatnou změnou je rozšíření kritérií o počet dětí a žáků navštěvujících školu zřizovanou obcí a s tím související změna vah jednotlivých kritérií:

„Procento, kterým se obce, s výjimkou hlavního města Prahy, Plzně, Ostravy a Brna, (dále jen „ostatní obce“) podílejí na procentní části celostátního hrubého výnosu daní podle odstavce 1 písm. b) až f), se vypočte jako součet

- a) poměru započtené výměry katastrálních území obce k celkové započtené výměře katastrálních území všech obcí, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem **0,03**, maximálně však výměra 10 ha na každého obyvatele obce;
- b) poměru počtu obyvatel obce k počtu obyvatel všech obcí, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem **0,10**;
- c) poměru počtu dětí a žáků navštěvujících školu zřizovanou obcí k počtu těchto dětí a žáků za všechny obce, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem **0,07**;
- d) poměru násobku postupných přechodů, vypočteného pro obec pomocí koeficientů postupných přechodů, k součtu násobků postupných přechodů vypočtených za ostatní obce, vyjádřeného v procentech a násobeného koeficientem **0,80** a dále násobeného

¹¹ KOŤÁTKOVÁ STRÁNSKÁ, P. *Návrh modelu rozpočtového určení daní se zaměřením na obce v České republice*. Disertační práce Univerzita Pardubice (2012, s. 163)

celkovým procentem, kterým se na části celostátního hrubého výnosu daní podle odstavce 1 písm. b) až f) podílejí ostatní obce.“¹²

Celkové procento uvedené v písm. d) výše uvedeného textu slouží technicky k rozlišení výpočtu tohoto kritéria zvláště pro obce s výjimkou Prahy, Plzně, Ostravy a Brna a zvláště pro tato čtyři města. Přesný postup výpočtu je uveden v § 4 odst. 4 zákona č.243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní.

Výsledné procento, kterým se konkrétní obec podílí na části sdílených daní:

$$PD_i = PD_1 + PD_2 + PD_3 + PD_4 \quad (2.1)$$

$$PD_1 = \frac{K\acute{U}_i}{K\acute{U}_n} \cdot 3 \quad (2.2)$$

$$PD_2 = \frac{PO_i}{PO_n} \cdot 10 \quad (2.3)$$

$$PD_3 = \frac{PD\check{Z}_i}{PD\check{Z}_n} \cdot 7 \quad (2.4)$$

$$PD_4 = \frac{NPP_i}{\sum NPP} \cdot 80 \cdot PD_n \quad (2.5)$$

kde

PD_ivýsledný podíl i-té obce na části sdílených daní;

PD_ncelkové procento, kterým se ostatní obce podílí na celostátním hrubém výnosu daní podle odstavce 1 písm. b) až f) zákona č. 243/2000 Sb., o RUD;

$K\acute{U}_i$započtená výměra katastrálních území i-té obce. Započtenou výměrou katastrálních území obce se rozumí výměra, která vychází z údajů Českého úřadu zeměměřického a katastrálního k 1. lednu běžného roku, **maximálně však výměra 10 ha na každého obyvatele obce**;

$K\acute{U}_n$celková započtená výměra katastrálních území všech obcí;

PO_ipočet obyvatel i-té obce;

¹² Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtové určení daní.

PO_npočet obyvatel všech obcí;

$PD\check{Z}_i$...počet dětí a žáků navštěvujících školu zřizovanou i-tou obcí;

$PD\check{Z}_n$...počet dětí a žáků za všechny obce;

NPP_i ...násobek postupných přechodů, vypočteného pro i-tou obec pomocí koeficientů postupných přechodů;

ΣNPP ...součet násobků postupných přechodů vypočteného za ostatní obce

Model RUD platný od 1. 1. 2013 přinesl změnu velikostních kategorií obcí a koeficientů v rámci koeficientů a násobků postupných přechodů.

Tab. 2.4 – Koeficienty postupných přechodů

Obce s počtem obyvatel od do	Koeficienty postupných přechodů	Násobek postupných přechodů
0 - 50	1,0000	1,0000 x počet obyvatel obce
51 - 2 000	1,0700	50 + 1,0700 x počet obyvatel z počtu obyvatel obce přesahujících 50
2 001 – 30 000	1,1523	2 136,5 + 1,1523 x počet obyvatel z počtu obyvatel obce přesahujících 2 000
30 001 a více	1,3663	34 400,9 + 1,3663 x počet obyvatel z počtu obyvatel obce přesahujících 30 000

Zdroj: Příloha č. 2 zákona č. 243/2000 Sb., o RUD

Pro Prahu, Plzeň, Ostravu a Brno platí pevný přepočítací koeficient.

Tab. 2.5 – Přepočítací koeficienty

	Přepočítací koeficient
Praha	4,0641
Plzeň	2,2961
Ostrava	2,2961
Brno	2,2961
Ostatní obce	1,0000

Zdroj: Příloha č. 3 zákona č. 243/2000 Sb., o RUD

Model rozpočtového určení daní platný v České republice od 1. 1. 2013 přinesl, mimo výše uvedené rozšíření kritérií a nové rozložení jejich vah, částečné zvýhodnění všem obcím České republiky na úkor hlavního města Prahy, Plzně, Ostravy a Brna. Tohoto zvýhodnění bylo

dosaženo částečně změnou velikostních kategorií a příslušných koeficientů postupných přechodů (zvýhodnění u obcí od 51 do 5000 obyvatel) a částečně snížením přepočítacího koeficientu hlavního města Prahy, Plzně, Ostravy a Brna, které se projevilo ve výpočtu „celkového procenta“. Celkovým procentem se násobí jedna z částí (kritérium počtu obyvatel podle zařazení obce do velikostní kategorie) výsledného procenta, kterým se konkrétní obec podílí na části sdílených daní.

Tab. 2.6 – Srovnání kritérií a jejich vah modelů RUD ČR uplatňovaných v roce 2012 a 2013

Srovnání kritérií a jejich vah modelů RUD ČR uplatňovaných v roce 2012 a 2013					
	Prostý počet obyvatel	Výměra KÚ	Počet dětí a žáků	Počet obyvatel (koef.)	Celkem
2012	3 %	3 %	0 %	94 %	100 %
2013	10 %	3 %	7 %	80 %	100 %

Zdroj: Zákon č. 243/2000 Sb., o RUD, vlastní zpracování

Z tabulky 2.6 je zřejmé rozšíření o výše uvedené kritérium, ale zejména i přerozdělení významu kritérií stávajících. Posílením prostého počtu obyvatel na úkor kritéria počtu obyvatel podle zařazení do velikostních skupin dochází k posílení principu solidarity, resp. o snahu zmírnění rozdílů mezi obcemi, vzniklé koeficienty postupných přechodů, resp. přepočítacích koeficientů.

2.5 Simulace uplatnění nových pravidel RUD v ČR (platných od 1. 1. 2013) na vybraných obcích okresu Šumperk a jejich komparace s výsledky daňových příjmů roku 2012

Pro účely praktické simulace nových pravidel RUD v ČR platných od 1. 1. 2013 byly vybrány tři obce okresu Šumperk, jako zástupce tří velikostních skupin dle počtu obyvatel (přílohy č. 2 zákona č. 243/2000 Sb. pro výpočet násobku postupných přechodů).

Skupinu obcí do 50 - ti obyvatel zastupuje horská vesnička **Šléglov** se svými 34 obyvateli;

Druhou skupinu obcí od 51 do 2000 obyvatel zastupuje se svými 1 302 obyvateli obec **Leština**;

Třetí a poslední obcí je město **Zábřeh** se svými 14 004 obyvateli.

Údaje o počtu obyvatel jsou platné k 1. 1. 2011.

Pro potřeby praktické simulace byl jako rozhodné období vybrán kalendářní rok **2012**.

Skutečné daňové příjmy roku 2012 byly převzaty z interních materiálů jednotlivých obcí, z výkazů FIN 2 – 12 M (viz příloha č. 1). Ze skutečných daňových příjmů obcí za rok 2012 a skutečných procentních podílů¹³ (viz příloha č. 2) byly stanoveny jednotlivé vyměřovací základy, vypočítány nové procentní podíly jednotlivých obcí dle stavu roku 2012 a nových pravidel roku 2013 (viz příloha č. 3 a č. 4) a následně určeny jejich daňové příjmy.

Následující komparační tabulka deklaruje **rozdíly skutečných daňových příjmů zkoumaných obcí roku 2012** a výsledků simulace uplatněním nových pravidel RUD (platných od 1. 1. 2013) **s použitím vstupních údajů roku 2012** (celkové procento vyhlášené pro rok 2012, počet obyvatel, výměra katastrálních území obce, počet zaměstnanců) a z důvodu změny koeficientů a násobků postupných přechodů vstupní údaje roku 2013 (součet násobků postupných přechodů¹⁴, celkový počet dětí a žáků).

¹³ Ministerstvo financí ČR. Vyhláška č. 259/2011 Sb. o podíl jednotlivých obcí na stanovených procentních částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů; s účinností od 1. září 2011 [online].

¹⁴ Ministerstvo financí ČR. Vyhláška č. 449/2012 Sb. o podíl jednotlivých obcí na stanovených procentních částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů; s účinností od 1. ledna 2013 [online].

Tab. 2.4 – Komparace skutečných daňových příjmů 2012 a teoretického propočtu dle pravidel 2013, údaje v tis. Kč

		Šléglov		Leština		Zábřeh	
		2012	2013	2012	2013	2012	2013
1111	DPFO ZČFP (21,4% z celostátního hrubého výnosu)	114	79	1 854	2 122	23 887	25 308
1111	DPFO ZČFP (1,5% z celostátního hrubého výnosu)	3	3	54	54	2 580	2 580
1112	DPFO OSVČ (21,4% z 60% z celostátního hrubého výnosu daně)	1	1	36	41	415	440
1112	30% z výn.záloh na DPFO OSVČ,(bydliště na území obce)	156	156	448	448	1 199	1 199
1113	DPFO SR (21,4% z celostátního hrubého výnosu)	13	9	202	231	2 612	2 769
1121	DPPO (21,4% z celostátního hrubého výnosu)	89	62	1 985	2 272	25 615	27 150
1122	DPPO za obec	1	1	1 066	1 066	3 779	3 779
1211	DPH (19,93% z celostátního hrubého výnosu)	233	162	3 176	3 635	50 576	53 607
1511	Daň z nemovitosti	178	178	489	489	8 126	8 126
	Daně CELKEM	788	651	9 310	10 358	118 789	124 958
	Správní poplatky	0	0	20	20	10 983	10 983
	Místní poplatky	5	5	528	528	7624	7624
DAŇOVÉ PŘÍJMY CELKEM		793	656	9 858	10 906	137 396	143 565
Daňové příjmy na obyvatele		23,323	19,294	7,571	8,376	9,811	10,252
Změna v tis. Kč		- 137		+ 1 048		+ 6 169	
Změna v %		- 17,28 %		+ 10,63 %		+ 4,49 %	

Zdroj: Interní materiály obcí, vlastní zpracování

Vybrané (zeleně zvýrazněné) položky jednotlivých daňových příjmů jsou meziročně shodné, neboť se jich změna pravidel RUD mezi roky 2012 a 2013 netýká.

Z komparace daňových příjmů, jichž se změna pravidel RUD dotkla, vyplývají pro zkoumané obce značně rozdílné výsledky.

Pro obec **Šléglov** je nové rozpočtové určení doslova pohromou. Aplikace nových pravidel obec poškodila o 137 tis. Kč. Z pohledu celkových daňových příjmů se jedná o pokles o 17,28 %.

Tab. 2.5 – Rozklad procentního podílu obce Šléglov na výnosu daně

Šléglov	Vliv započtené výměry katastrálních území obce	Vliv prostého počtu obyvatel	Vliv počtu dětí a žáků navštěvující školu zřizovanou obcí	Vliv velikosti obce dle počtu obyvatel a její zařazení do velikostní skupiny	Procentní podíl CELKEM
2012	0,000277479	0,000009684	0	0,000166729	0,000454
	61,13 %	2,14 %	0 %	36,73 %	100 %
2013	0,000131496	0,00003228	0	0,000151978	0,000316
	41,64 %	10,24 %	0 %	48,12 %	100 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Rozklad procentních podílů obce Šléglov na výnosu daně poukazuje na přerozdělení vlivu jednotlivých faktorů na velikost celkového procentního podílu. Za výrazným snížením váhy výměry katastrálního území stojí nově zavedený limit maximální možné započtené výměry (max. 10 ha na 1 obyvatele). Toto omezení se týká zlomku obcí ČR. V případě obce Šléglov se jedná o razantní změnu, která se pro obec negativně odráží v celkových daňových příjmech obce.

U vlivu prostého počtu obyvatel došlo k očekávanému (viz metodika výpočtu) zvýhodnění.

Změna koeficientů a z nich plynoucích násobků postupných přechodů, kdy novým přerozdělením obcí dochází k mnohem nižšímu součtu násobků postupných přechodů (z 10.189.927,6933 na 9.515.289,2381) obsaženým ve jmenovateli, kdy i při poklesu váhy tohoto faktoru o 14 % (z 94 % na 80 %) netlačí tato změna váhy tuto část procentního podílu dolů. V případě obce Šléglov je tato komparace zkreslena výrazným snížením váhy započtené katastrální výměry a jejím následným přerozdělením mezi ostatní faktory ovlivňující určení celkového procentního podílu obce na výnosu daně.

Skutečnost obce Šléglov je ale pro rok 2013 mírně odlišná. Její skutečný procentní podíl obce na výnosu daně je 0,000351¹⁵ (teoretický propočet roku 2012 dle pravidel 2013 – 0,000316). Důvodem je změna počtu obyvatel (z 34 na 37) změna počtu obyvatel ČR a změna celkového procenta vyhlášeného pro rok 2013.

Obec **Leština** by si aplikací pravidel RUD roku 2013 v roce 2012 polepšila o 1 048 tis. Kč. V procentuálním vyjádření + 10,63 % z hlediska celkových daňových příjmů. Je to nejvíce ze sledovaných obcí.

Tab. 2.6 – Rozklad procentního podílu obce Leština na výnosu daně

Leština	Vliv započtené výměry katastrálních území obce	Vliv prostého počtu obyvatel	Vliv počtu dětí a žáků navštěvující školu zřizovanou obcí	Vliv velikosti obce dle počtu obyvatel a její zařazení do velikostní skupiny	Procentní podíl CELKEM
2012	0,000202926	0,000370914	0	0,006700479	0,007274
	2,79 %	5,09 %	0 %	92,12 %	100 %
2013	0,000202926	0,00123638	0,000675353	0,006211938	0,008326
	2,44 %	14,85 %	8,11 %	74,61 %	100 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Rozklad procentního podílu obce Leština zřetelně deklaruje změny váhy jednotlivých faktorů, použitých pro jeho určení. Zachování váhy katastrální výměry (ze 3 % na 3 %), posílení váhy prostého počtu obyvatel (ze 3 % na 10 %), zavedení nového faktoru počtu dětí a žáků navštěvujících školu zřizovanou obcí (váha 7 %), změny koeficientů a z nich plynoucích násobků postupných přechodů a změnu jejich váhy (z 94 % na 80 %).

Zavedení nových pravidel rozpočtového určení daní je pro obec Leština jednoznačně přínosem.

¹⁵ Ministerstvo financí ČR. *Vyhláška č. 449/2012 Sb. o podíl jednotlivých obcí na stanovených procentních částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů; s účinností od 1. ledna 2013* [online].

Skutečný procentuální podíl obce Leština na výnosu daně je pro rok 2013 – 0,008364.¹⁶ (teoretický propočet roku 2012 dle pravidel 2013 – 0,008326). Nepatrný rozdíl je způsoben změnou počtu obyvatel obce, změnou počtu obyvatel ČR a změnou celkového procenta vyhlášeného pro rok 2013.

Město **Zábřeh** by si v roce 2012 aplikací pravidel roku 2013 polepšilo v městské pokladně o + 6 169 tis. Kč. Celkové daňové příjmy by byly o + 4,49 % vyšší.

Tab. 2.7 – Rozklad procentního podílu města Zábřeh na výnosu daně

Zábřeh	Vliv započtené výměry katastrálních území obce	Vliv prostého počtu obyvatel	Vliv počtu dětí a žáků navštěvující školu zřizovanou obcí	Vliv velikosti obce dle počtu obyvatel a její zařazení do velikostní skupiny	
2012	0,001337328	0,003989463	0	0,087260971	0,092588
	1,44 %	4,31 %	0 %	94,25 %	100 %
2013	0,001337328	0,01329821	0,012118134	0,071383358	0,098137
	1,36 %	13,55 %	12,35 %	72,74 %	100 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Rozklad procentního podílu města Zábřeh, podobně jako u obce Leština, zřetelně deklaruje změny váhy jednotlivých faktorů, použitých pro jeho určení, zavedení nového faktoru počtu dětí a žáků navštěvujících školu zřizovanou obcí, změny koeficientů a z nich plynoucích násobků postupných přechodů a změnu jejich váhy.

Skutečný procentuální podíl města Zábřeh na výnosu daně je pro rok 2013 – 0,099992.¹⁷ (teoretický propočet roku 2012 dle pravidel 2013 – 0,098137). Tento rozdíl je, podobně jako u předchozích obcí, způsoben změnou počtu obyvatel obce, změnou počtu obyvatel ČR a změnou celkového procenta vyhlášeného pro rok 2013.

¹⁶ Ministerstvo financí ČR. *Vyhláška č. 449/2012 Sb. o podíl jednotlivých obcí na stanovených procentních částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů; s účinností od 1. ledna 2013* [online].

¹⁷ Dto.

Graf 2.2 Daňové příjmy na 1 obyvatele 2012

Zdroj: Vlastní zpracování

Pravidla rozpočtového určení daní obcím platná pro rok 2013 změnila ta předcházející dvěma směry.

Prvním je směr **vertikální**. Zavedení nových pravidel výpočtu procentuálního podílu obcí na výnosu daně v podobě zvýšení váhy prostého počtu obyvatel (ze 3 % na 10 %), nového rozdělení obcí do velikostních skupin dle počtu obyvatel, novými koeficienty postupných přechodů a z nich plynoucích násobků postupných přechodů, mělo za důsledek narovnávání podmínek všech obcí ve smyslu daňových příjmů na obyvatele. Všem obcím ČR, mimo hlavního města Prahy, Plzně, Ostravy, Brna a výjimek podobných obcí Šléglov s výměrou katastrálního území vyššího než 10 ha na 1 obyvatele, tato nová pravidla zajišťují vyšší daňové příjmy na 1 obyvatele.

Druhým směrem je směr **horizontální**. Nově zavedeným faktorem, rozlišujícím alespoň částečně potřeby jednotlivých podobně velkých obcí, je faktor počtu dětí a žáků navštěvujících školu zřizovanou obcí.

Nová pravidla zmírnila tzv. „nerovné“ podmínky a principy obcí ČR ve smyslu výše daňových příjmů na obyvatele. Zavedla nový prvek, který má napomoci k vyšší profilaci jednotlivé obce.

3 ROZPOČTOVÉ URČENÍ DANÍ NA SLOVENSKU

Slovensko, spojené s Českou republikou, sdílelo až do roku 1993 jednotnou strukturu územní samosprávy. Po rozdělení si každá země vytvořila svoji strukturu, která se v průběhu času vyvíjí.

3.1 Financování územní samosprávy SR

Od roku 1990 je uplatňován tzv. „duální model územní veřejné správy“, resp. územní samospráva a státní správa funguje odděleně. V současnosti (2013) se na Slovensku uplatňuje trojstupňový systém veřejné správy:

- stát;
- vyšší územní celek;
- obec.

Financování na Slovensku bylo až do roku 2005 plně závislé na úpravě zákona o státním rozpočtu. Státní rozpočet vždy obsahoval ustanovení o rozpočtovém určení daní pro územní samosprávu. Centrální rozpočet neurčoval pouze dotační vazby, jak je obvyklé, ale přímo rozpočtové určení daní, což lze označit za přímou závislost územních rozpočtů na státním rozpočtu.¹⁸ Územní samospráva, resp. obce neměly žádný garantovaný výnos, ale několik měsíců před začátkem rozpočtového roku jim stát přidělil finanční prostředky. Obce byly ve svém hospodaření do značné míry omezeny. Stát byl ve značné výhodě, neboť si v první řadě zajistil vlastní daňové příjmy a až v rámci redistribuce byly daňové příjmy přerozděleny územní samosprávě. Výhoda na straně obcí spočívala ve stanovené konstantní částce u výnosu daně z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti. Nedocházelo tedy k ohrožení příslušného výnosu do obecních rozpočtů v případě, že výnos z této daně nedosáhl predikce. Opačně docházelo k navýšení příjmů státního rozpočtu.

Zejména z důvodu ratifikace Evropské charty místní samosprávy bylo Slovensko donuceno ke změně za účelem posílení finanční samostatnosti územních samospráv. Proces změn ve financování obcí navazoval, podobně jako v ČR, na reformu veřejné správy, která spočívala hlavně v decentralizaci výkonu státní správy a řídil se dvěma hlavními principy:

¹⁸Deník veřejné správy. *Slovenský model rozpočtového určení daní – vzor nebo inspirace?* [online].

1. **samosprávné (originální) kompetence**, neboli výkon samostatné působnosti má být financován z daňových příjmů;
2. **výkon přenesené působnosti** má být financován v rámci dotačních vztahů ke státnímu rozpočtu.

V době schvalování nového systému rozpočtového určení daní probíhala na Slovensku také daňová reforma, která přinesla velké zásahy do daňové soustavy.

Financování územní samosprávy je upraveno třemi zákony a nařízením vlády. Jedná se o: *zákon č. 583/2004 Z. z., o rozpočtových pravidlech územní samosprávy*, který upravuje postavení rozpočtů územní samosprávy, kterým je dle zvláštních předpisů kromě rozpočtu obce i rozpočet vyššího územního celku, *zákon č. 582/2004 Z. z., o místních daních a místním poplatku za komunální odpady a drobné stavební odpady*, který pozměnil některé místní poplatky a zavedl místní daně, *zákon č. 564/2004 Z. z., o rozpočtovém určení výnosu daně z příjmů územní samosprávy a o změně a doplnění některých zákonů (dále jen zákon o rozpočtovém určení výnosu daně)*, který rozhoduje o rozpočtovém určení daně a o způsobu rozdělování daně z příjmů (*o rozpočtovém určení výnosu daně*), který rozhoduje o rozpočtovém určení daně a o způsobu rozdělování daně z příjmů, *nařízení vlády č. 668/2004 Z. z., o rozdělování výnosu daně z příjmů územních samospráv*, které určuje kritéria a váhy rozdělování výnosu daně z příjmů fyzických osob.

3.2 Příjmy rozpočtu obcí SR

Příjmy rozpočtu obce jsou:

- a) výnosy místních daní a poplatků podle zvláštního předpisu;
- b) nedaňové příjmy z vlastnictví a převodu vlastnictví majetku obce a z činnosti obce a jejich rozpočtových organizací podle tohoto nebo zvláštního předpisu;
- c) výnosy z finančních prostředků obce;
- d) sankce za porušení finanční disciplíny uložené obcí;
- e) dary a výnosy z dobrovolných sbírek ve prospěch obce;
- f) podíly na daních ve správě státu podle zvláštního předpisu;

- g) dotace ze státního rozpočtu na úhradu nákladů přeneseného výkonu státní správy v souladu se zákonem o státním rozpočtu na příslušný rozpočtový rok a dotace ze státních fondů;
- h) další dotace ze státního rozpočtu v souladu se zákonem o státním rozpočtu na příslušný kalendářní rok;
- i) účelové dotace z rozpočtu vyššího územního celku nebo z rozpočtu jiné obce na realizaci smluv podle zvláštního předpisu;
- j) prostředky z Evropské unie a jiné prostředky ze zahraničí poskytnuté na konkrétní účel;
- k) jiné příjmy ustanovené zvláštními předpisy.¹⁹

Rozpočty obcí se dělí na rozpočet běžný a kapitálový, kdy významnější část v celkových příjmech obcí (téměř 84 %) představuje běžný rozpočet. Struktura platná od 1. 1. 2005:

Příjmy běžného rozpočtu:

- daňové příjmy;
 - vlastní (výlučné) daně – 8 místních daní;
 - sdílené daně.

Příjmy kapitálového rozpočtu:

- kapitálové příjmy;
- tuzemské kapitálové granty a transfery;
- ostatní.

Daňové příjmy

Zákon o rozpočtových pravidlech územní samosprávy zahrnuje mezi příjmy obcí mimo jiné výnosy místních daní a poplatků podle zvláštního předpisu a také podíly na daních ve správě státu. Jako **jedinou sdílenou daň** stanovil zmíněný zákon o rozpočtovém určení výnosu daně z příjmů územní samosprávě **daň z příjmu fyzických osob** s výjimkou daně z příjmů, která

¹⁹ Zákon č. 583/2004 Z. z., o rozpočtových pravidlech územní samosprávy SR.

se vybírá srážkou.²⁰ „U této daně se předpokládá dynamický růst této daně, dále je tato daň místně určitelná a v neposlední řadě jde o daň s relativně rovnoměrným výběrem v průběhu kalendářního roku“.²¹

Podíl jednotlivých složek územní samosprávy je:

- výnos daně v příslušném rozpočtovém roce (2012) je příjmem obcí ve výši **65,4 %**;
- výnos daně v příslušném rozpočtovém roce (2012) je příjmem rozpočtů vyšších územních celků ve výši **21,9 %**.²²

Rozdělování výnosu daně upravuje nařízení vlády č. 668/2004 Z. z. a člení tento výnos následovně:

- 23 % podle počtu obyvatel obce s trvalým pobytem na území obce k 1. lednu předcházejícího kalendářního roku, z toho:
 - 43 % prostý počet obyvatel;
 - 57 % prostý počet obyvatel přepočtený koeficientem nadmořské výšky (uvedený pro jednotlivé obce v příloze nařízení vlády č. 668/2004 Z. z.).²³
- 32 % podle počtu obyvatel obce s trvalým pobytem na území obce k 1. lednu předcházejícího kalendářního roku přepočítaného koeficientem v závislosti na zařazení obce do velikostní kategorie;

²⁰ Zákon č. 564/2004 Z. z., o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov SR.

²¹ Deník veřejné správy. *Slovenský model rozpočtového určení daní – vzor nebo inspirace?* [online].

²² Zákon č. 564/2004 Z. z., o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov SR.

²³ $K_{nv} = (i - 98) \times (0,5/917) + 0,8500$, kde i...nadmořská výška obce, 98...nadmořská výška nejnižše položené obce v SR, 0,5...rozdíl strmosti koeficientu (0,8500-1,3500), 917...rozdíl mezi nejnižše a nejvýše položenou obcí v SR.

Tab. 3.1 – Koefficienty velikostních kategorií obcí

Veľkostná kategória obce	Koeficient
1-1 000	0,89
1 001 - 5 000	0,90
5 001 - 10 000	0,91
10 001 - 50 000	0,94
50 001 - 100 000	1,13
Košice	1,50
Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava	2,35

Zdroj: Nariadenie vlády č. 668/2004 Z. z.

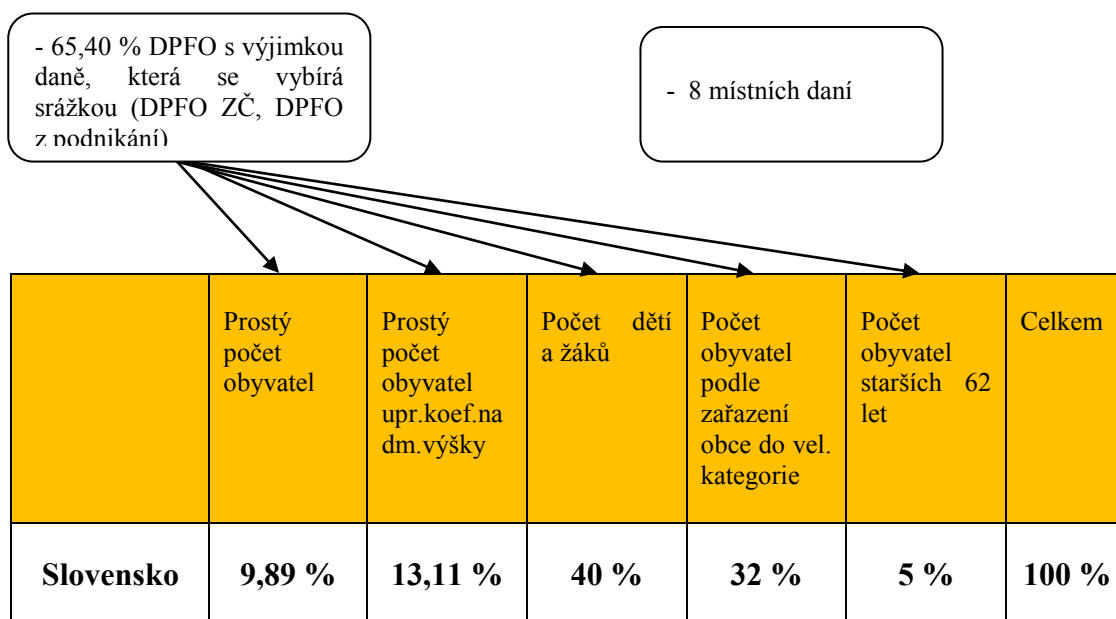
- 40 % podle počtu žáků (dětí, posluchačů) škol a školských zařízení zjištěného sběrem údajů podle zvláštního předpisu a přepočítaného příslušným koeficientem;
- 5 % podle počtu obyvatel obce, kteří dovršili věku 62 let, s trvalým pobytem na území obce k 1. lednu předcházejícího kalendářního roku.

Dílčí změny ve výpočtu této sdílené daně se řídí pouze podzákonným předpisem, na jehož platnost stačí pouze schválení vlády ne základě předchozí dohody s republikovým sdružením obcí a všemi zástupci vyšších územních celků. V ČR všechny tyto změny podléhají složitému legislativnímu procesu.

Obr. 3.1 – Slovensko – daňové příjmy obcí

Daně sdílené

Vlastní (výlučné) daně

Zdroj: Zákon č. 564/2004 Z. z., o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov SR, vlastní zpracování

V případě snížení sazby přímých daní na základě vládního rozhodnutí je na Slovensku uzákoněno, že vláda musí přijmout opatření k zabezpečení úhrady úbytku, který nastane v případě snížení sazby daně doprovázeného poklesem příjmů v rozpočtu.²⁴

Místní daně a poplatky

Místní daně a poplatky jsou stabilní, opakující se a neúčelový příjem do rozpočtu obcí. Vychází se ze zásady „fakultativnosti“, tzn., že obce si mohou samy rozhodovat o tom, zda je vůbec vybírat, mohou je snížit, zvýšit či odpustit. Stanovují si rovněž sazbu daně.

Místními daněmi, které může obec uložit, jsou:

- a) daň z nemovitosti;
- b) daň ze psa;
- c) daň za užívání veřejného prostranství;
- d) daň za ubytování;
- e) daň z prodejních automatů;
- f) daň z nevýherních hracích přístrojů;
- g) daň za vjezd a setrvání motorového vozidla v historické části města;
- h) daň za jaderné zařízení.

Obec ukládá místní poplatek za komunální odpady a drobné stavební odpady.²⁵

3.3 Metodika výpočtu podílu obcí SR na daních sdílených

Kritéria a způsob rozdělování výnosu daně z příjmu fyzických osob (Slovensko má pouze jednu daň sdílenou) s výjimkou daně z příjmu, která se vybírá srážkou obcím a vyšším územním celkům, upravuje nařízení vlády č. 668/2004 Z. z., o rozdělování výnosu daně z příjmu územní samosprávě. Výpočet podílu každé obce na výnosu DPFO je upraveno následujícím vzorcem (nařízení vlády č. 668/2004 Z. z.):

²⁴ KOŤÁTKOVÁ STRÁNSKÁ, P. *Návrh modelu rozpočtového určení daní se zaměřením na obce v České republice*. Disertační práce Univerzita Pardubice (2012)

²⁵ Zákon č. 582/2004 Z. z., o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, SR.

$$PD_i = PD_{ia1} + PD_{ia2} + 0,32 \cdot VD \cdot (k_i \cdot OB_i) / \sum_{i=1}^n (k_i \cdot OB_i) + 0,40 \cdot VD \cdot \left[\sum_{j=1}^{19} (c_j \cdot z_{ij}) + \sum_{j=1}^{18} (c_j \cdot z_{ijm}) \right] / \left[\sum_{j=1}^{19} (c_j \cdot Z_j) + \sum_{j=1}^{18} (c_j \cdot Z_{jnm}) \right] + 0,05 \cdot VD \cdot OB_{ipp} / OB_{pp} \quad (3.1)$$

$$PD_{ia1} \text{ --- } = 0,23 \cdot VD \cdot 0,43 \cdot OB_i / OB \quad (3.2)$$

$$PD_{ia2z\acute{a}kl.} = 0,23 \cdot VD \cdot 0,57 \cdot OB_i / OB \quad (3.3)$$

$$PD_{a2z\acute{a}kl.} = 0,23 \cdot VD \cdot 0,57 \quad (3.4)$$

$$PD_{ia2} \text{ --- } = (PD_{ia2z\acute{a}kl.} \cdot k_{nvi}) / \sum (PD_{ia2z\acute{a}kl.} \cdot k_{nvi}) \cdot PD_{a2z\acute{a}kl.} \quad (3.5)$$

PD_i - podíl obce „i“ na výnosu daně v eurech;

PD_{ia1} - podíl obce „i“ na výnosu podílových daní v eurech neupravený koeficientem nadmořské výšky obce;

PD_{ia2z\acute{a}kl.} - pomocný výpočet pro výpočet podílu obce PD_{ia2};

PD_{ia2} - podíl obce „i“ na výnosu podílových daní v eurech upravený koeficientem nadmořské výšky obce;

VD - výnos daně podle § 2 zákona v eurech;

OB_i - počet obyvatel obce „i“;

OB - počet obyvatel Slovenské republiky;

knv_i - koeficient nadmořské výšky obce „i“;

k_i - koeficient obce „i“;

c_j - koeficienty „j“ uvedené v příloze č. 3 nařízení vlády č. 668/2004 Z. z. (koeficienty jednotlivých škol a školských zařízení);

z_{ij} - počet žáků (dětí, posluchačů) „j“ škol a školských zařízení v zřizovatelské působnosti obce „i“ zjištěný sběrem údajů podle zvláštního předpisu;

Z_j - počet žáků (dětí, posluchačů) „j“ škol a školských zařízení v zřizovatelské působnosti obcí Slovenské republiky zjištěný sběrem údajů podle zvláštního předpisu;

Z_{jm} - počet žáků (dětí, posluchačů) „j“ škol a školských zařízení v zřizovatelské působnosti zákonem uznané církvi nebo soukromé osoby na území obcí Slovenské republiky zjištěný sběrem údajů podle zvláštního předpisu;

$OB_{i\ pp}$ - počet obyvatel obce „i“, kteří dovršili věku 62 let;

OB_{pp} - počet obyvatel Slovenské republiky, kteří dovršili věku 62 let;

i - údaj týkající se příslušné obce;

j - údaj týkající se příslušné školy a školských zařízení uvedených ve zvláštním předpise;

n - počet obcí.

Z výše uvedeného způsobu výpočtu je patrné, že Slovenská republika má metodiku přidělování podílu na výnosu DPFO propracovanější a bez složitostí. Je založena s vyšším důrazem na statistických údajích (viz rozdíl váhy dle zařazení obce do velikostní kategorie 32 % SR vs. 80 % ČR), ze kterého je vyloučena případná subjektivita.

Tab. 3.2 – Srovnání kritérií a jejich vah modelu RUD ČR a modelu RUD SR uplatňovaného v roce 2013

Srovnání kritérií a jejich vah modelů RUD ČR uplatňovaných v roce 2013							
	Prostý počet obyvatel	Prostý počet obyvatel upr.koef.nadm. výšky	Výměra KÚ	Počet dětí a žáků	Počet obyvatel (koef.)	Počet obyvatel starších 62 let	Celkem
ČR	10 %	0 %	3 %	7 %	80 %	0 %	100 %
SR	9,89 %	13,11 %	0 %	40 %	32 %	5 %	100 %

Zdroj: Zákon č. 243/2000 Sb., o RUD v ČR, Zákon č. 564/2004 Z. z., o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov, vlastní zpracování

Model RUD SR rozšiřuje kritérium prostého počtu obyvatel o faktor nadmořské výšky obce, který zohledňuje rozdílnou energetickou náročnost objektů ve správě obcí a rozdílné náklady obcí na zimní údržbu komunikací a prostranství ve vlastnictví jednotlivých obcí, neuvažuje

hledisko výměr katastrálních území obcí, přikládá takřka šestinásobně vyšší váhu počtu dětí a žáků. Nicméně účel toku peněžních prostředků směřujících do školství skrze obecní rozpočty je v ČR a SR rozdílný a bude v následující simulaci zohledněn. Váha kritéria počtu obyvatel podle zařazení do velikostní kategorie je značně rozdílná a jako jediné z kritérií modelů RUD ČR a SR nevychází exaktně ze statistických údajů, kdy tento faktor ovlivňuje subjektivitu jednotlivých modelů RUD. Slovenský model RUD je rozšířen ještě o počet obyvatel starších 62 let a přikládá tomuto kritériu váhu 5 %.

3.4 Východiska simulace uplatnění pravidel RUD v SR (platných od 1. 1. 2005) na vybraných obcích okresu Šumperk

Pro účely praktické simulace pravidel RUD v SR (platných od 1. 1. 2005) byly vybrány tři stejné obce okresu Šumperk, na nichž byla provedena simulace pravidel RUD v ČR platných od 1. 1. 2013 v kapitole 2.5.

Jedná se tedy o malou horskou vesničku **Šléglov** se svými 34 obyvateli, obci **Leština** s 1 302 obyvateli a město **Zábřeh** s 14 004 obyvateli. Údaje o počtu obyvatel jsou platné k 1. 1. 2011.

Z důvodu relevantní následné komparace budou v co nejvíce možné míře zohledněny vzájemné rozdílnosti jednotlivých modelů RUD v ČR a SR, které jsou mimo prostého počtu obyvatel ve všech kritériích. Simulovány budou z daňových příjmů obcí pouze daně sdílené se státem, neboť jedna z daní svěřených obcím ČR (daň z příjmu právnických osob, je-li touto právnickou osobou obec) je v SR svěřena vyšším územním celkům. Ostatní svěřené daně, v ČR daň z nemovitosti, místní a správní poplatky a v SR vlastní (výlučné) daně (8 tzv. místních daní), obsahující rovněž mimo jiné daň z nemovitosti, budou pro potřeby komparace zohledněny.

Pro potřeby praktické simulace byl jako rozhodné období vybrán kalendářní rok 2012.

Z důvodu faktu, že slovenský model RUD (na rozdíl od modelu ČR) bere v úvahu **nadmořskou výšku obcí**, bylo třeba zjistit nejen údaje o nadmořské výšce tří konkrétních zkoumaných obcí, ale vzhledem k metodice výpočtu i nadmořské výšky všech obcí ČR. Český statistický úřad (dále jen ČSÚ) se problematikou nadmořské výšky obcí nezabývá. Ve zdrojích

ČSÚ jsou uvedeny hodnoty nadmořských výšek obcí podle toho, jak byly, jako doplňkový údaj, zveřejňovány v různých statistických lexikonech obcí – většinou se jedná o údaje ze sedmdesátých let (ale nadmořská výška se zase tolik nemění) – nadmořská výška obce v nich byla definována jako: „Vyjadřuje nadmořskou výšku zastavěného areálu obce v metrech (podle baltského výškového systému). Vztahuje se nejčastěji na zeměpisný střed areálu (obvykle náměstí, náves), nikoli na některou reprezentativní budovu (např. radnici)“. Provedená simulace výpočtu uvažuje s dostupnými údaji s nadmořskými výškami pro obce ve stavu územní struktury k 1. 1. 2010. Vzhledem k možné změně územní struktury v roce 2012 oproti stavu k 1. 1. 2010, je možný vznik nepatrných disparit. Údaj o nadmořské výšce slouží k výpočtu **koeficientu nadmořské výšky** K_{nv} , pomocí kterého se dílčím výpočtem zjišťuje 57 % z 23 % podílu obce na výnosu daně.

$$K_{nv} = (i - 130) \cdot (0,5 / 940) + 0,8500 \quad (3.6)$$

i - nadmořská výška obce;

130 - nadmořská výška nejnižše položené obce (Hřensko);

0,5 - rozdíl strmosti koeficientu (0,8500-1,3500);

940 - rozdíl mezi nejnižše a nejvýše položenou obcí v ČR (Hřensko 130 m.nm. a Horská Kvilda 1070 m.nm.).

Tab. 3.3 – Koeficienty nadmořské výšky vybraných obcí

Název obce	Nadmořská výška obce m.nm.	Koeficient nadmořské výšky K_{nv}
Šléglov	661	1,1324
Leština	270	0,9245
Zábřeh	285	0,9324

Zdroj: ČSÚ-statistický lexikon obcí, stav územní struktury k 1. 1. 2010, vlastní zpracování

Značnou komplikací k dosažení srovnatelných údajů je rozdílnost ve **financování školství**. Zatímco v ČR jsou platy/mzdy záležitostí centrální úrovně a ostatní kategorie (provozní prostředky, kapitálové výdaje) záležitostí orgánů veřejné správy na místní úrovni, na Slovensku jsou z podílových daní obcí financovány mateřské školy, základní umělecké školy, jazykové školy a školská zařízení v zřizovatelské působnosti obcí včetně platů/mezd. Naopak financování základního vzdělávání a posledního ročníku předškolního vzdělávání je v rámci přenesené působnosti zajišťováno formou dotací ministerstva školství, vědy, výzkumu a sportu SR.²⁶

Tab. 3.4 – Zjednodušené srovnání financování regionálního školství ČR a SR

 	FINANCOVÁNÍ REGIONÁLNÍHO ŠKOLSTVÍ Z ROZPOČTŮ OBCÍ			
	ČR (váha kritéria počtu dětí a žáků 7 %)		SR (váha kritéria počtu dětí a žáků 40 %)	
	Platy/mzdy	Provozní prostředky	Platy/mzdy	Provozní prostředky
Předškolní vzdělávání	NE	ANO	ANO	ANO
Základní vzdělávání	NE	ANO	NE	NE
Ostatní	NE	ANO	ANO	ANO

Zdroj: Vlastní zpracování

Kritérium počtu dětí a žáků RUD v SR bere v úvahu i typ a způsob vzdělávání, který zohledňuje koeficienty devatenácti skupin (index j). Tento index se dále zvyšuje o konkrétní hodnoty v případě, že celkový počet dětí v mateřské škole nebo mateřských školách zřizovatele nepřesahuje 25 a na žáka základní školy zřízené na území obce na činnost školního klubu dětí, když celkový počet žáků v základní škole nepřesahuje 100.²⁷

Tato konkrétní simulace nerozlišuje typ a způsob vzdělávání, ani nezohledňuje nízké počty dětí a žáků v jednotlivých zařízeních, z důvodu nedostupnosti těchto dat v rámci celé ČR u všech obcí.

²⁶ Zákon č. 597/2003 Z. z., o financování základních škol, středních škol a školských zařízení, SR.

²⁷ Nariadenie vlády č. 668/2004 Z. z., o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samosprávy, SR.

Tab. 3.5 – Počet dětí a žáků navštěvujících školu zřizovanou obcí k 30. 9. 2011

	Šléglov	Leština	Zábřeh	CELKEM ČR
Počet dětí a žáků	0	106	1 902	1 098 684

Zdroj: Vyhláška č. 449/2012 Sb. o podíl jednotlivých obcí na stanovených procentních částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů; s účinností od 1. ledna 2013

Kritérium **počtu obyvatel podle zařazení obce do velikostní kategorie** bude realizováno exaktně dle koeficientů velikostních kategorií obcí (nariadenie vlády č. 668/2004 Z. z., o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samosprávy). Pro potřeby tohoto kritéria (získání základny pro výpočet procentuálního podílu jednotlivé obce) musely být všem obcím přiřazeny koeficienty dle RUD v SR.

Tab. 3.6 – Počet obyvatel, přiřazení koeficientu dle velikostní kategorie, pomocný výpočet

Název obce	Počet obyvatel OB_i	Koeficient dle počtu obyvatel k_i	SOUČIN $k_i * OB_i$
Šléglov	34	0,89	30,26
Leština	1 302	0,90	1 171,80
Zábřeh	14 004	0,94	13 163,76
ČR CELKEM	10 530 740		12 259 460,56

Zdroj: Vlastní zpracování

Posledním kritériem RUD v SR, nutným pro potřeby simulace na vybraných obcích ČR, je **kritérium počtu obyvatel starších 62 let**.

Tab. 3.7 – Počet obyvatel, kteří dovršili 62 let, dle věkového složení obyvatelstva ČR 2012

	Šléglov	Leština	Zábřeh	CELKEM ČR
Počet obyvatel, kteří dovršili 62 let	4	69	3 005	2 144 652

Zdroj: Český statistický úřad. *Věkové složení obyvatelstva 2012* [online].

Výsledky následné simulace uplatnění pravidel RUD v SR na vybraných obcích okresu Šumperk budou z několika důvodů částečně zkresleny:

- kritérium prostého počtu obyvatel zohledněno exaktně;
- kritérium prostého počtu obyvatel upravené koeficientem nadmořské výšky zohledněno exaktně;
- kritérium počtu dětí a žáků je **zjednodušeno**, není zohledněn typ a způsob vzdělávání, nízký počet dětí v mateřské škole a žáků základní školy z důvodu nedostupnosti těchto dat v rámci celé ČR jako procentuální základna sloužící ke zjištění podílu pro zkoumané obce. Váha tohoto kritéria 40 % je však exaktně zachována a rozdíly vzniklé tímto zjednodušením způsobují jen přesuny mezi obcemi celé ČR. V rámci zkoumaných tří obcí je toto zjednodušení statisticky nevýznamné;
- kritérium počtu obyvatel podle zařazení obce do velikostní kategorie je zohledněno exaktně dle slovenského modelu. Tento model ale zohledňuje demografii slovenských obcí a nekoresponduje s počtem obcí ČR a počty obyvatel v nich žijících. Zde je možnost existence výraznějších **rozdílů**, ale opět pouze v rámci přesunů mezi obcemi celé ČR, neboť váha tohoto kritéria 32 % je exaktně zachována. Nepochybně by zkoumané obce, které mají relativně nízký počet obyvatel, byly v tomto kritériu poškozeny, protože v ČR je více obcí s počtem obyvatel nad 50 a 100 tis. (koeficient vyšší jak 1) než je tomu v SR;
- kritérium počtu obyvatel, kteří dovršili 62 let bude zohledněno exaktně.

Přes výše uvedené odlišnosti je patrné, že Česká republika si je se Slovenskem velmi podobná. Velkou roli zde s největší pravděpodobností sehrálo jejich vzájemné historické pouto.

3.5 Praktická simulace uplatnění pravidel RUD v SR (platných od 1. 1. 2005) na vybraných obcích okresu Šumperk a jejich komparace se skutečnými daňovými příjmy roku 2012 a simulací dle pravidel RUD ČR roku 2013

Slovensko má pouze jednu daň sdílenou – **daň z příjmu fyzických osob**. Předmětem této daně jsou podle zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z příjmů:

- a) příjmy ze závislé činnosti;
- b) příjmy z podnikání;
- c) příjmy z kapitálového majetku;
- d) ostatní příjmy.²⁸

Vyměřovací základ této daně (viz. příloha č.3) pro rok 2012 činí:

- výnos DPFO ZČFP.....118 999 083,10 tis. Kč
- výnos DPFO OSVČ.....3 020 249,07 tis. Kč
- výnos DPFO z kapitálových výnosů.....13 179 984,53 tis. Kč

CELKEM.....135 199 316,60 tis. Kč

Výnos daně z příjmů fyzických osob s výjimkou daně z příjmů, která se vybírá srážkou, je příjmem rozpočtů obcí ve výši **65,4 %**.

Výnos DPFO určený do rozpočtů obcí (65,4%).....88 420 353,05 tis. Kč

²⁸ Zákon č. 595/2003 Z. z., o dani z příjmů, SR.

Tab. 3.8 – Daňové příjmy vybraných obcí okresu Šumperk dle RUD v SR v členění dle jednotlivých kritérií

Daňové příjmy v tis. Kč	Prostý počet obyvatel (PDia1)	Prostý počet obyvatel upr.koef.nadm.výšky (PDia2)	Počet dětí a žáků	Počet obyvatel podle zařazení obce do vel. kategorie	Počet obyvatel, kteří dosáhli 62 let věku	CELKEM
Šléglov	28,234	44,773	0	69,839	8,245	151,091
Leština	1 081,188	1 399,683	3 412,285	2 704,474	142,237	8 739,867
Zábřeh	11 629,002	15 184,593	61 227,982	30 381,601	6 194,549	124 617,727

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 3.8 prezentuje výsledky daňových příjmů vybraných obcí okresu Šumperk dle pravidel RUD v SR, rozhodného období 2012. Jejich vypovídající hodnota bude zvýrazněna následnou komparací se skutečnými daňovými příjmy za rok 2012 a simulací roku 2012 dle pravidel roku 2013.

Tab. 3.9 – Daňové příjmy vybraných obcí okresu Šumperk dle RUD v SR v členění dle jednotlivých kritérií, v tis. Kč

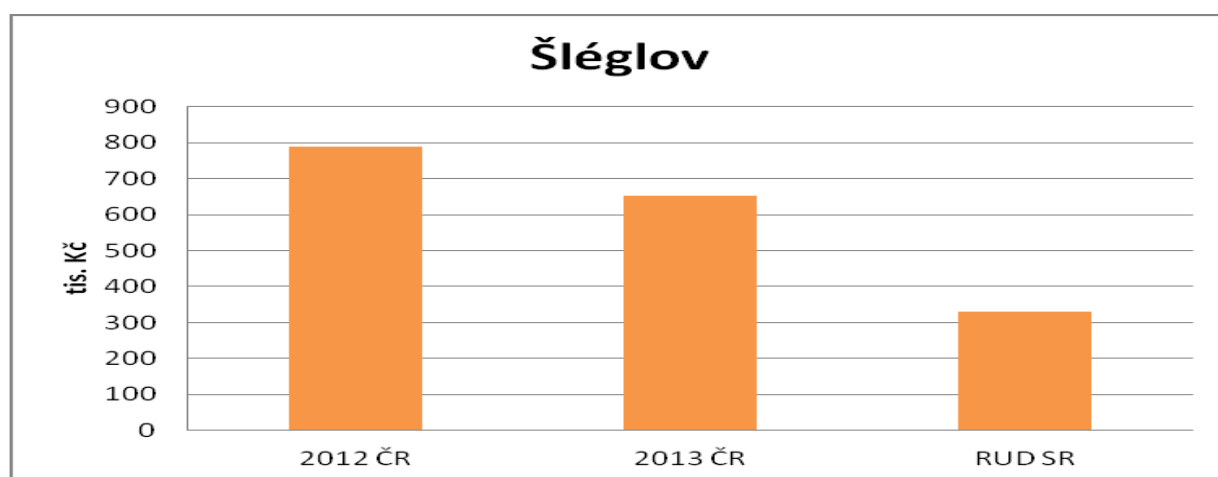
		Šléglov			Leština			Zábřeh		
		Skuteč. 2012	Simul. 2013	RUD SR	Skuteč. 2012	Simul. 2013	RUD SR	Skuteč. 2012	Simul. 2013	RUD SR
1111	DPFO ZČFP (21,4% z celostátního výnosu)	114	79	151	1 854	2 122	8 740	23 887	25 308	124 618
1111	DPFO ZČFP (1,5% z celostátního výnosu)	3	3		54	54		2 580	2 580	
1112	DPFO OSVČ (21,4% z 60% z celostátního hrubého výnosu daně)	1	1		36	41		415	440	
1112	30% z výnosu záloh na DPFO OSVČ	156	156		448	448		1 199	1 199	

1113	DPFO z kap.výnosů (21,4% z celostátního hrubého výnosu)	13	9		202	231		2 612	2 769	
1121	DPPO (21,4% z celostátního hrubého výnosu)	89	62	0	1 985	2 272	0	25 615	27 150	0
1122	DPPO za obec	1	1	0	1 066	1 066	0	3 779	3 779	0
1211	DPH (19,93% z celost. hrubého výnosu)	233	162	0	3 176	3 635	0	50 576	53 607	0
1511	Daň z nemovitosti	178	178	178	489	489	489	8 126	8 126	8 126
	Daně CELKEM	788	651	329	9 310	10 358	9 229	118 789	124 958	132 744

Zdroj: Vlastní zpracování

Daňové příjmy obce Šléglov dle pravidel RUD v SR jsou na úrovni 41,75 % skutečnosti roku 2012. Relativně velká nadmořská výška (661 m.nm.) obci přináší více než 7 tis. Kč, než by tomu tak bylo bez vlivu tohoto kritéria (PDia2zákl.=37,426 ; PDia2=44,774). Rozhodující vliv na tak výrazný propad je ale způsoben 40% váhou kritéria počtu dětí a žáků, kdy obec Šléglov nezřizuje žádné příslušné školské zařízení a její podíl z tohoto kritéria je nulový. Ani kritérium počtu obyvatel, kteří dovršili 62 let, obci nikterak neprospělo, neboť jejich podíl na celkovém počtu obyvatel obce činí 11,76 % (ČR v roce 2012 – 20,37 %).

Obr. 3.1 – Komparace daňových příjmů obce Šléglov

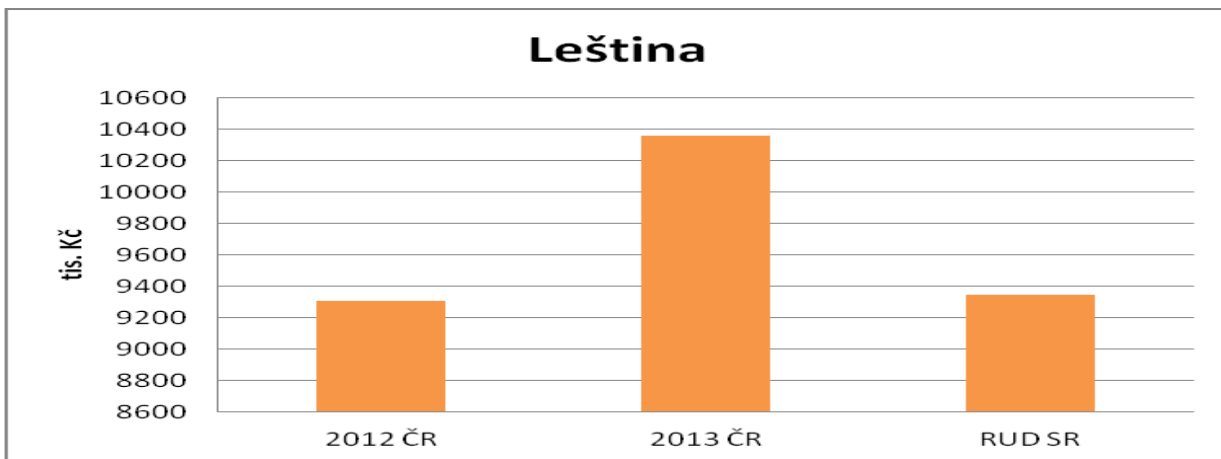

Zdroj: Vlastní zpracování

Výsledky simulace daňových příjmů obce Leština dle pravidel RUD v SR jsou velmi blízké skutečnosti roku 2012. Vzhledem ke skutečnosti roku 2012 jsou na úrovni 99,13 % a ve vztahu k simulaci RUD v ČR 2013 jsou na úrovni 89,10 %. Jelikož se obec nachází v relativně malé

nadmořské výšce (270 m.nm.), tento nově zavedený faktor by obec poškodil o 33,5 tis. Kč, než by tomu tak bylo bez vlivu tohoto faktoru (PDia2zákl.=1433,203 ; PDia2=1399,684). Významné kritérium počtu dětí a žáků obci také více odnáší než přináší, a to z důvodu nižšího počtu vzhledem k celkovému počtu obyvatel (Leština 8,14 %, ČR 10,43 %). Ani poslední nově zavedené kritérium není pro obec přínosem, neboť počet jejích obyvatel, kteří dovršili věku 62 let, je vzhledem k celé ČR velmi nízký (Leština 5,30 %, ČR 20,37 %).

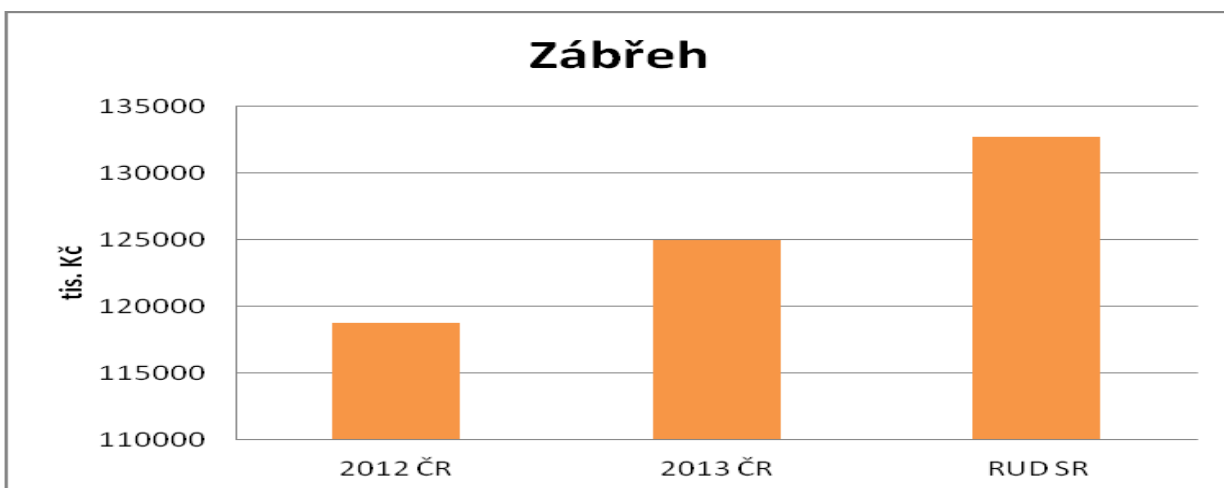
Obr. 3.2 – Komparace daňových příjmů obce Leština

Zdroj: Vlastní zpracování

Město Zábřeh by si uplatněním pravidel RUD v SR polepšilo jak vzhledem ke skutečnosti roku 2012, tak k výsledkům simulace roku 2013, daňové příjmy by byly o 13 955 tis. Kč vyšší než skutečné daňové příjmy v roce 2012, což odpovídá úrovni 111,75 %. Nové kritérium nadmořské výšky (pro její relativně nízkou hodnotu – 285 m.nm.) městu odnáší 230,5 tis. Kč, než by tomu tak bylo bez vlivu tohoto kritéria (PDia2zákl.=15415,189 ; PDia2=15184,593). Kritérium počtu dětí a žáků městu prospívá a z velké většiny se podílí na celkovém zvýšení daňových příjmů. Vysoká váha tohoto kritéria zvýrazňuje jejich relativně vyšší podíl počtu ve městě vzhledem k jejich celkovému počtu v rámci celé ČR (Zábřeh 13,58 %, ČR 10,43 %). Konečně i počet obyvatel, kteří dosáhli 62 let, je ve městě vyšší, než činí průměr ČR (Zábřeh 21,46 %, ČR 20,37 %) a přináší městu více prostředků na obyvatele, než je průměr tohoto kritéria všech obcí ČR.

Obr. 3.3 – Komparace daňových příjmů města Zábřeh

Zdroj: Vlastní zpracování

Výsledky uplatnění pravidel RUD v SR na vybraných obcích okresu Šumperk zohlednilo nová kritéria (faktor nadmořské výšky obce a počet lidí, kteří dosáhli 62 let) a jednotlivým kritériím přeskupilo jejich váhu. I přes nedostatky simulace v podobě rozdílného financování školství (pro přesnou komparaci by musely být z celkových daňových příjmů dle pravidel RUD v SR odečteny mzdové prostředky pro předškolní a ostatní vzdělávání a přičteny provozní náklady základního školství) jsou jednotlivé výsledky velmi podobné skutečnosti. Přínosem je zohlednění dalších možností disparit mezi obcemi.

4 KOMPARACE PRAVIDEL RUD ČESKÉ REPUBLIKY A SLOVENSKA

I když si je v rámci evropského regionu Česká republika se Slovenskem velmi podobná, lze ve financování územních samospráv nalézt zcela zásadní rozdíly. Zatímco model RUD je v ČR neustále měněn, slovenský model je uplatňován téměř beze změn již od roku 2005.

4.1 Rozdíly zdrojů daňových příjmů obcí ČR a SR

Daňové příjmy obou zemí tvoří shodně jednak příjmy z daní a jednak příjmy z poplatků – na Slovensku označované jako místní daně, poplatky. Tyto příjmy tvoří rozhodující zdroje hospodaření obcí.

Příjmy z daní jsou taktéž shodně složeny z tzv. daní sdílených a z tzv. daní svěřených, resp. daní místních.

Rozpočtové určení daní v ČR stanovuje 7 sdílených daní (podíl na 20,83 % z celostátního hrubého výnosu DPH, podíl na 22,87 % z celostátního hrubého výnosu DPFO ZČFP, podíl na 23,58 % z celostátního hrubého výnosu DPFO SR, podíl na 23,58 % z 60 % z celostátního hrubého výnosu DPFO OSVČ, podíl na 23,58 % z celostátního hrubého výnosu DPPO, 30 % z výnosu záloh DPFO OSVČ, které mají trvalé bydliště na území obce, podíl na 1,5 % z celostátního hrubého výnosu DPFO ZČFP podle pracovních míst na území obce).

Z těchto sedmi sdílených daní jsou pro obce dvě složky tzv. **motivační**. Je to 30 % z výnosu záloh DPFO OSVČ, které mají trvalé bydliště na území obce a podíl na 1,5 % z celostátního hrubého výnosu DPFO ZČFP podle pracovních míst na území obce. Na výši těchto příjmů by měly obce mít částečně přímý vliv uplatňováním individuální komunální politiky ve smyslu podpory a vytváření podmínek drobného a středního podnikání a podpory vytváření pracovních míst.

Rozpočtové určení daní na **Slovensku** stanovilo **jedinou sdílenou daň**, a to daň z příjmu fyzických osob. Podíl z celostátního hrubého výnosu této daně je v rozpočtovém roce 2012 65,4 % (v roce 2014 je výnos daně příjmem rozpočtů obcí ve výši 67 %).²⁹

Zákon č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovém určení výnosu daně z příjmů územní samosprávě obcím na Slovensku zajišťuje, že pokud by došlo ke změně sazby daně, jejichž důsledkem by byl úbytek příjmů územní samosprávy, vláda SR v souladu se zvláštním předpisem přijme opatření na zabezpečení úhrady úbytku těchto příjmů (§ 6).

Daně svěřené obcím tvoří v ČR daň z nemovitosti, která je na Slovensku součástí vlastních – místních daní a DPPO, kdy právnickou osobou je obec. Výnos této daně ale na Slovensku není příjmem obce, nýbrž vyššího územního celku – kraje.

Předměty zdanění prostřednictvím uplatňování **místních poplatků**, resp. místních daní, jsou v obou zemích velmi podobné

4.2 Rozdíly kritérií a jejich významu pravidel RUD ČR a SR

Kritérium **prostého počtu obyvatel**, které snad nejvíce eliminuje možné vnesení subjektivity do systému financování obcí, je uplatňováno v obou zemích. Zatímco ČR tomuto kritériu přiřkládá 10% váhu, pravidla RUD v SR více než dvojnásobnou – 23 %, která je navíc z 13,11 % upravena **koeficientem nadmořské výšky**.

Kritérium **výměry KÚ obce** uplatňuje pouze ČR - váhou 3 % .

V ČR nově zavedené kritérium **počtu dětí a žáků** hraje na Slovensku s váhou 40 % velmi významnou roli. Zatímco ČR s váhou tohoto kritéria 7 % nerozlišuje způsob a typ vzdělávání, Slovensko se tímto kritériem zabývá velmi důkladně. Zohledňuje 19 hledisek způsobu a typu vzdělávání a dále 4 skupiny minimálního počtu dětí mateřských škol a 3 skupiny minimálního počtu dětí škol základních pro financování činnosti školního klubu. Rozdíl je ale zejména v předmětu financování regionálního školství. (Blíže viz východiska simulace uplatnění pravidel RUD v SR na vybraných obcích okresu Šumperk v kapitole 4.3)

²⁹ Zákon č. 564/2004 Z. z., o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov, SR.

Kritérium **počtu obyvatel podle zařazení obce do velikostní kategorie** uplatňují opět obě země, ale na částečně jiném principu a přikládají tomuto kritériu velmi rozdílnou váhu. V ČR hraje toto kritérium s 80 % nejvýznamnější roli, zatímco Slovensko přisuzuje tomuto kritériu váhu 32 %. ČR uplatňuje od roku 2008 tzv. klouzavý způsob výpočtu koeficientu, kdy libovolně velká obec na prvních 50 obyvatel získává daňové příjmy jen na základě koeficientu 1 a takto se postupuje i v dalších kategoriích. SR uplatňuje skokové přechody mezi velikostními kategoriemi.

ČR uplatňuje tzv. *princip mobility - spádovosti* (který zohledňuje zabezpečování veřejných služeb obcemi nejen pro své obyvatele s trvalým pobytem v dané obci, ale i pro dojíždějící obyvatele jiných obcí) pomocí tohoto kritéria mnohem výrazněji než SR. Nejen, že váha tohoto kritéria je mnohem výraznější než v SR, tak i nastavení intervalů a koeficientů výrazně zvýhodňuje velká města (např. Plzeň, Ostrava a Brno 2,2961 vs. Košice 1,50; Praha 4,0641 vs. Bratislava 2,35). Další složitostí je každoroční stanovení celkového procenta, kterým se obce, s výjimkou hlavního města Prahy, Plzně, Ostravy a Brna, podílejí na části celostátního hrubého výnosu daní podle § 4 odst. 1 písm. b) až f) zákona o rozpočtovém určení daní a jeho použití při výpočtu.

Poslední, v ČR nezohledněné kritérium, **počet obyvatel, kteří dosáhli 62 let**, je na Slovensku uplatňované ve výši 5 %.

Výše uvedený výčet rozdílností kritérií a jejich významu v rámci přerozdělování výnosů z daní sdílených představuje slovenský model RUD jako více respektující individuální charakteristiky obcí.

Na rozdíl od modelu RUD ČR zohledňuje navíc v určité míře nadmořskou výšku obcí, které díky geografické poloze mají různou energetickou náročnost úřadů, škol, zimní údržby místních komunikací, atd. Dále navíc zohledňuje počet obyvatel, kteří dosáhli 62 let, jehož význam je navíc umocněn zvyšujícím se trendem v daném počtu a následně v narůstající finanční zátěži na rozpočet obce. Naopak slovenský model vůbec nezohledňuje výměru katastrálních území obcí, jež stejně neodráží a není přímo úměrná nákladům na plochy ve správě obce. Český model RUD na tento fakt od roku 2013 reaguje omezením započitatelné katastrální výměry na maximálně 10 ha na 1 obyvatele obce.

4.3 Návrh nového modelu rozpočtového určení daní se zaměřením na obce v České republice

Návrh nového modelu RUD si v rámci komparace modelů rozpočtového určení daní ČR a SR klade za cíl eliminaci nedostatků modelu současného. Model věnuje důraz na optimalizaci v oblasti rozpočtového určení výnosu daně do rozpočtu obcí a optimalizaci v oblasti metodiky výpočtu procentního podílu jednotlivých obcí na daních sdílených.

Důvodem návrhu nového modelu RUD jsou tyto nedostatky současného modelu:

- příliš mnoho zdrojů daní sdílených, nerespektování principu stimulace u výnosu z DPFO ZČFP a DPFO OSVČ;
- kritérium katastrální výměry nekoreluje se skutečnými plochami ve správě obcí;
- nezohledňování individuální charakteristiky a požadavky jednotlivých obcí v rámci přerozdělování výnosů z daní sdílených, zejména počet obyvatel starších 62 let, který má v ČR v současné době rostoucí trend;
- stanovení váhy jednotlivých kritérií, které nerespektují individuální charakteristiky obcí.

Návrh nového modelu RUD se zaměřením na obce v ČR vychází z modelu platného od 1. 1. 2013 a zejména z vybraných prvků implementovaných na Slovensku.

Zdroje daní sdílených

V soudobém financování obcí jsou uplatňovány tři principy. Prvním principem je již výše uvedený tzv. *princip mobility (spádovosti)*, druhým *principem je regionalizace* neboli zabezpečování potřeb jednotlivých obcí, které je nutno standardizovat, aby docházelo k objektivnímu posouzení jednotlivými obcemi v rámci komparace s danými výdaji na veřejnou službu.³⁰ *Třetím principem je stimulace*. Jedná se o vazbu mezi obcí a osobami samostatně výdělečně činnými podnikající na území dané obce. V ČR tuto vazbu obec – podnikatel představuje 30% výnos z DPFO OSVČ a 1,5% výnos DPFO ZČFP dle počtu zaměstnanců v dané obci.

³⁰ KOŤÁTKOVÁ STRÁNSKÁ, P. *Návrh modelu rozpočtového určení daní se zaměřením na obce v České republice*. Disertační práce Univerzita Pardubice (2012)

Ze statistické analýzy ANOVA (viz příloha č. 5) motivační složky DPFO OSVČ (předčísli 1628 položky 1112) provedené na 40 obcích a městech ČR, vybraných náhodně jako zástupce jednotlivých krajů a velikostních kategorií dle počtu obyvatel (viz. příloha č. 6), vyplývá, že závislost výše výnosu obce (města) z této daně na velikosti obce (města) dle počtu obyvatel, je statisticky významná ($F > F_{krit}$). Výše výnosu obce (města) závisí z plných 22,34 % na velikosti obce (města). Zbýlých 77,66 % připadají na další faktory (geografická poloha obce, dopravní obslužnost, vzdálenost od městských center, aktivita obce, atd.)

U druhé motivační daně (DPFO ZČFP – předčísli 4634 položky 1111) statistická analýza ANOVA (viz příloha č. 7) prokázala tuto závislost ještě významnější – 29,98 %. Tzn., že daňové výnosy obce z této motivační složky závisí z plných 29,98 % jen na velikosti obce dle počtu obyvatel, na spoustě ostatních faktorů, včetně aktivity obce, připadá zbylých 70,02 %.

Způsob, jakým je princip stimulace uplatňován v podmínkách ČR, rozdíly mezi obcemi prohlubuje, nikoliv však zejména z důvodu rozdílné aktivity obcí v podpoře drobného a středního podnikání a vytváření pracovních míst, ale z mnoha jiných, významnějších faktorů. Jedná se zejména o dopravní dostupnost, která byla v mnoha případech vytvořena historicky a obce nemají významný vliv na jejich změny (viz např. město Mohelnice – dopravní uzel – firmy Hella, Siemens). Dále například jedním ze „skrytých“ faktorů je fiktivní trvalé bydliště podnikající osoby v jiné lokalitě, než ve které skutečně působí. Důvodem je vyhýbání se kontrolám státních orgánů (zejména finančních úřadů) pro jejich nadměrné vytížení (viz extrémní daňové příjmy na obyvatele obce Říčany v příloze č. 6).

Motivační daňové výnosy obcím jsou tedy ve vysoké míře (22,34 % resp. 29,98 %) závislé na velikosti obce (města) dle počtu obyvatel obce a prohlubují tak rozdíly mezi obcemi směrem daným již principem mobility, který je již jednou zajištěn kritériem počtu obyvatel dle velikostní kategorie.

Návrh modelu RUD z výše uvedených důvodů neuvažuje s motivační složkou sdílené daně a zejména z důvodu zjednodušení a transparentnosti vychází plně ze slovenského modelu – **stanovení jediné sdílené daně, a to daně z příjmů fyzických osob.**

U této daně se předpokládá dynamický růst, je místně určená a je relativně rovnoměrná, co se týče jejího výběru.³¹

Stanovení kritérií a jejich vah

Prostý počet obyvatel respektující princip *regionalizace* je nejvíce diskutován a kritizován ze strany malých obcí. Je nejtransparentnějším standardizovaným představitelem zabezpečování potřeb jednotlivých obcí a v návrhu nového modelu RUD bude zachován.

Z důvodu většího zohlednění individuální charakteristiky a požadavků jednotlivých obcí v rámci energetické náročnosti (budov ve správě obcí) a nákladům na správu obecních ploch (místních komunikací, chodníků apod.) bude podle vzoru slovenského modelu zavedeno **kritérium nadmořské výšky**.

Návrh nového modelu RUD předpokládá **váhu prostého počtu obyvatel** celkem **23 %** s rozdělením 9,89 % jen podle prostého počtu obyvatel a 13,11 % dle prostého počtu obyvatel upraveného koeficientem nadmořské výšky, exaktně dle platného slovenského modelu.

Kritérium **výměry KÚ** nevypovídá o skutečných velikostech ploch ve správě obcí a jím odpovídajícím nákladům. Zejména malým obcím (např. obec Hynčina 192 obyvatel s 2 545 ha, obec Šléglov 34 obyvatel s 717 ha, atd.) s relativně rozsáhlými výměrami KÚ tvořilo toto kritérium do konce roku 2012 významné neobjektivní daňové příjmy v rámci posouzení mezi obcemi. Model RUD ČR uplatňovaný od r. 2013 sice váhu tohoto kritéria již významně omezil (možnost započtení max. 10 ha na 1 obyvatele), návrh nového modelu RUD s tímto kritériem již nepočítá vůbec.

Kritérium **počtu dětí a žáků** uplatňované v RUD v SR bylo v ČR zavedeno poprvé v pravidlech RUD uplatňovaných od r. 2013 a návrh nového modelu s tímto kritériem rovněž počítá. Vysoká váha tohoto kritéria RUD v SR (40 %) by mohla v rámci ČR být účinným nástrojem pro případné slučování obcí. Nicméně z důvodu rozdílností v nastavení financování regionálního školství bude **váha tohoto kritéria** v návrhu nového modelu RUD zachována

³¹ KOŤÁTKOVÁ STRÁNSKÁ, P. *Návrh modelu rozpočtového určení daní se zaměřením na obce v České republice*. Disertační práce Univerzita Pardubice (2012)

7 %. Taktéž způsob výpočtu (bez rozlišování typu a způsobu vzdělávání) bude respektovat platnou metodiku RUD v ČR (od 1. 1. 2013).

Představitelem uplatnění *principu mobility (spádovosti)*, zohledňujícím zabezpečování veřejných služeb nejen pro své obyvatele s trvalým pobytem v dané obci, je kritérium **počtu obyvatel podle zařazení obce do velikostní kategorie**. Návrh nového modelu RUD vychází z koeficientů postupných přechodů platných v ČR od 1. ledna 2013 i klouzavý způsob sdílení daní. Tento způsob, na rozdíl od slovenského modelu, odstraňuje skokové přechody mezi velikostními kategoriemi, které by mohly některé obce vést k přetahování obyvatel mezi obcemi s cílem překročení hranice počtu obyvatel dané velikostní kategorie a přechod do vyšší velikostní kategorie. Velikostní kategorie budou ale rozšířeny o další dvě, aby mohly být zahrnuty do klouzavého výpočtu i města Brno, Plzeň, Ostrava a Praha. Bude to znamenat výrazné zjednodušení výpočtu (odpadne výpočet přes tzv. celkové procento, které stejně odpovídá přesně poměru mezi součtem násobků postupných přechodů za ostatní obce a součtem násobků koeficientů pro tato čtyři velká města).

Tab. 4.1 – Koeficienty postupných přechodů – návrh nového modelu RUD

Obce s počtem obyvatel od do	Koeficienty postupných	Násobek postupných přechodů
0 - 50	1,0000	1,0000 x počet obyvatel obce
51 - 2 000	1,0700	50 + 1,0700 x počet obyvatel z počtu obyvatel obce přesahujících 50
2 001 – 30 000	1,1523	2 136,5 + 1,1523 x počet obyvatel z počtu obyvatel obce přesahujících 2 000
30 001 – 110 000	1,3663	34 400,9 + 1,3663 x počet obyvatel z počtu obyvatel obce přesahujících 30 000
110 001-400 000 Plzeň, Ostrava, Brno	2,2961	143 704,9 + 2,2961 x počet obyvatel z počtu obyvatel obce přesahujících 110 000
400 001 - Praha	4,0641	809 573,9 + 4,0641 x počet obyvatel z počtu obyvatel obce přesahujících 400 000

Zdroj: Příloha č. 2 a č. 3 zákona 243/2000 Sb., o RUD, vlastní zpracování

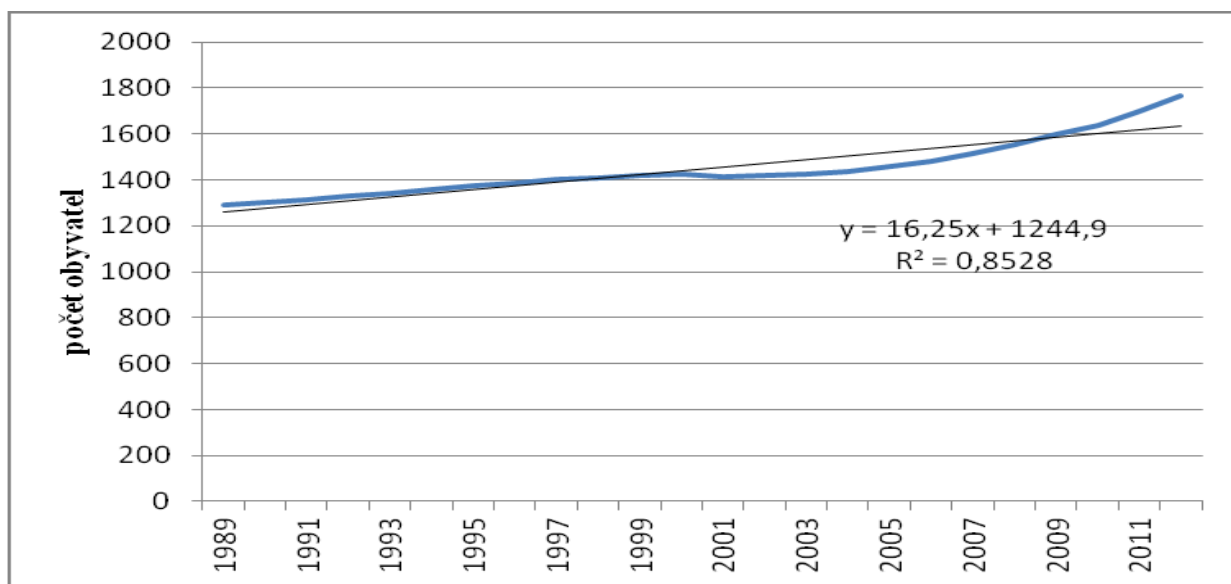
Základní koeficienty těchto velkých měst zůstaly zachovány, velikostní skupiny byly stanoveny tak, aby páté největší město (Liberec 101 865 obyvatel k 1. 1. 2012) nespadlo do první (rozšířené) skupiny a druhé největší město (Brno 371 371 obyvatel k 1. 1. 2012) zůstalo v této první skupině. Zůstávají zachované difference mezi koeficienty, způsob výpočtu je stejný

pro všechny obce ČR a odpadá výpočet pomoci tzv. celkového procenta. Podíl ale těchto čtyř velkých měst bude nižší, způsobený násobky postupných přechodů po dolní hranici intervalu velikostní kategorie.

Další nové kritérium vstupující do návrhu nového modelu RUD představuje **počet obyvatel starších 62 let**. S tímto kritériem byla již v minulosti vedena diskuse Ministerstva financí a odborné veřejnosti v rámci tvorby novely zákona o RUD platného od 1. ledna 2013. V konečném návrhu se ale s tímto kritériem nepočítalo.

Významnost výše uvedeného kritéria se opírá o argument zvyšujícího se trendu v daném počtu a následně v narůstající finanční zátěži na rozpočet obce.

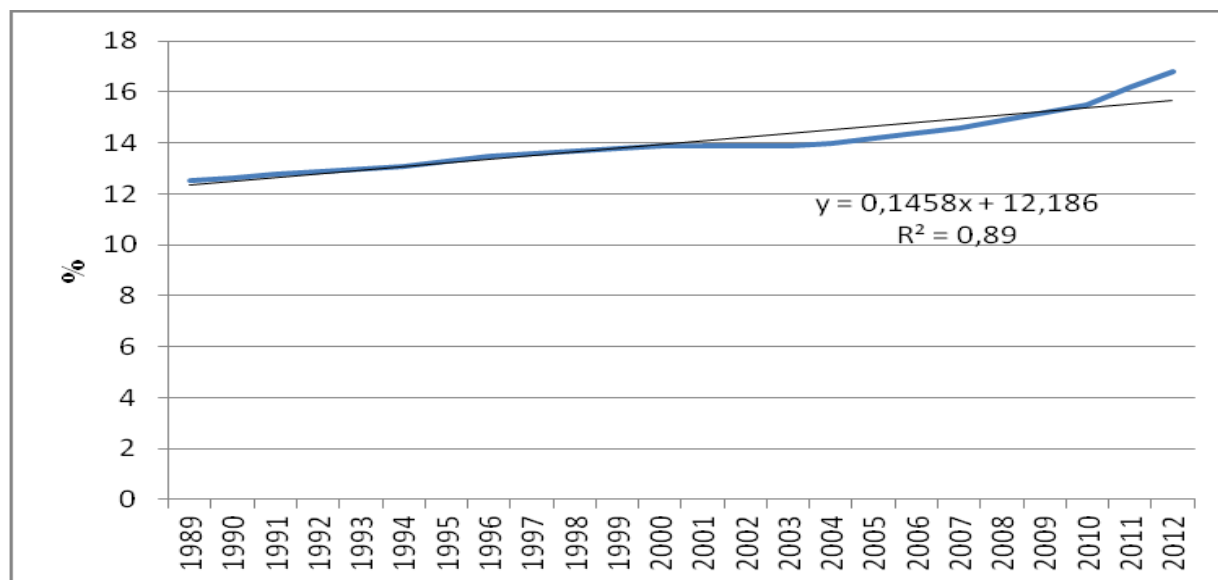
Graf 4.1 – Počet obyvatel starších 65 let za celou ČR v letech 1989 – 2012

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

Z grafu 4.1 je od roku 2005 patrný prudký nárůst počtu obyvatel starších 65 let. Zvyšující se trend u této věkové kategorie je dále zobrazen v grafu 4.2.

Graf 4.2 – Vývoj procentuálního podílu počtu obyvatel starších 65 let na celkovém počtu obyvatel za celou ČR v letech 1989 – 2012

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

Z hlediska celé ČR je podíl těchto obyvatel přes 16 % a z grafu 4.2 je patrné, že tento procentní podíl bude i nadále růst. Lze tedy považovat za relevantní zařadit počet obyvatel starších 62 let do metodiky výpočtu (Český statistický úřad prezentuje v datech historie demografického vývoje jen obyvatele starší 65 let, pro potřeby této práce byly data nutná pro simulaci uplatnění nového návrhu RUD vyňata z věkového složení obyvatelstva 2012).³² Návrh nového modelu RUD předpokládá **váhu tohoto kritéria** (dle slovenského modelu) **5 %**.

4.4 Simulace návrhu nového modelu RUD

Pro účely praktické simulace návrhu nového modelu RUD byly použity vstupní údaje tří stejných obcí okresu Šumperk, na nichž byla provedena simulace pravidel RUD v ČR platných od 1. 1. 2013 v kapitole 2.5 a simulace slovenského modelu v kapitole 3.5.

Vesnice **Šléglov** s 34 obyvateli, obec **Leština** s 1 302 obyvateli a město **Zábřeh** s 14 004 obyvateli. Údaje o počtu obyvatel jsou platné k 1. 1. 2011.

Zdrojem daní sdílených – pouze **daň z příjmu fyzických osob** (výnos DPFO ZČFP, výnos DPFO OSVČ, výnos DPFO z kapitálových výnosů).

³² Český statistický úřad. *Věkové složení obyvatelstva 2012* [online].

Výnos DPFO určený do rozpočtů obcí (pro rok 2012 - 65,4%).....88 420 353,05 tis. Kč,
viz kapitola 3.5.

Ve skutečnosti však v r. 2012 bylo do rozpočtů obcí ČR vynaloženo více finančních prostředků z daní sdílených (viz příloha č. 3). Z důvodu relevantní komparace (a zejména z důvodu toho, že tato práce neřeší rozdílnosti ve financování regionálního školství a plně respektuje systém nastavený v ČR) bude následující simulace dělit mezi všechny obce ČR stejný objem finančních prostředků, jak tomu bylo ve skutečnosti v r. 2012. Tomuto předpokladu by odpovídal výnos DPFO určený do rozpočtů obcí ve výši cca **76 %**.

Kritéria a váhy návrhu nového modelu RUD:

Tab. 4.2 – Kritéria a váhy návrhu nového modelu RUD

Návrh nového modelu RUD a jeho srovnání s RUD v ČR a v SR							
	Prostý počet obyvatel	Prostý počet obyvatel upr.koef.nad m.výšky	Výměra KÚ	Počet dětí a žáků	Počet obyvatel (koef.)	Počet obyvatel starších 62 let	Celkem
NÁVRH RUD	9,89	13,11	0 %	7 %	65 %	5 %	100 %
ČR	10 %	0 %	3 %	7 %	80 %	0 %	100 %
SR	9,89 %	13,11 %	0 %	40 %	32 %	5 %	100 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Návrh nového modelu RUD vychází z platného modelu RUD v ČR (od 1. ledna 2013) s implementací prvků platného modelu RUD v SR (od r. 2005). Vnáší do něj nové kritérium nadmořské výšky a počtu obyvatel starších 62 let a vypouští kritérium výměry KÚ. Z důvodu značně rozdílného financování regionálního školství zachovává váhu počtu dětí a žáků na úrovni 7 % a z tohoto důvodu je zachována i poměrně vysoká váha (65 %) kritéria počtu obyvatel podle zařazení do velikostní kategorie.

Vzorec pro výpočet podílu obce na výnosu sdílených daní dle návrhu nového modelu RUD:

$$PD_i = 0,0989 \cdot VD \cdot \frac{OB_i}{OB} + \frac{0,1311 \cdot VD \cdot \frac{OB_i}{OB} \cdot k_{nvi}}{\sum_i (0,1311 \cdot VD \cdot \frac{OB_i}{OB} \cdot k_{nvi})} \cdot 0,1311 \cdot VD + 0,07 \cdot VD \cdot \frac{PD\check{Z}_i}{PD\check{Z}} + 0,65 \cdot VD \cdot \frac{NPP_i}{\sum NPP} + 0,05 \cdot VD \cdot \frac{OB_{ipp}}{OB_{pp}} \quad (4.1)$$

PD_i - podíl obce „i“ na výnosu daně v korunách;

VD - výnos daně (viz příloha č. 3) v korunách;

OB_i - počet obyvatel obce „i“;

OB - počet obyvatel ČR;

k_{nvi} - koeficient nadmořské výšky obce „i“;

PD_{Ži} - počet dětí a žáků navštěvujících školu zřizovanou i-tou obcí;

PD_{Žn} - počet dětí a žáků za všechny obce;

NPP_i - násobek postupných přechodů, vypočteného pro i-tou obec pomocí koeficientů postupných přechodů;

ΣNPP - součet násobků postupných přechodů vypočteného za všechny obce

OB_{ipp} - počet obyvatel obce „i“, kteří dovršili věku 62 let;

OB_{pp} - počet obyvatel Slovenské republiky, kteří dovršili věku 62 let;

i - údaj týkající se příslušné obce;

n - počet obcí.

Postup výpočtu podílu na výnosu daně dle návrhu nového modelu RUD pro vybrané obce viz příloha č. 8, 9, 10.

Tab. 4.3 – Daňové příjmy vybraných obcí okresu Šumperk dle návrhu nového modelu RUD v členění dle jednotlivých kritérií

Daňové příjmy v tis. Kč	Prostý počet obyvatel	Prostý počet obyvatel upr.koef.nadm.výšky	Počet dětí a žáků	Počet obyvatel podle zařazení obce do vel. kategorie	Počet obyvatel, kteří dosáhli 62 let věku	CELKEM
Šléglov	31,650	50,189	0	142,602	9,243	233,684
Leština	1 219,25	1 578,467	673,404	5 863,246	160,401	9 494,768
Zábřeh	14 645,848	19 122,852	13 494,624	75 246,487	7 801,582	130 311,393

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 4.4 prezentuje a komparuje výsledky daňových příjmů vybraných obcí okresu Šumperk dle návrhu nového modelu RUD, rozhodného období 2012.

Tab. 4.4 – Daňové příjmy vybraných obcí okresu Šumperk dle návrhu nového modelu RUD v členění dle jednotlivých kritérií, v tis. Kč

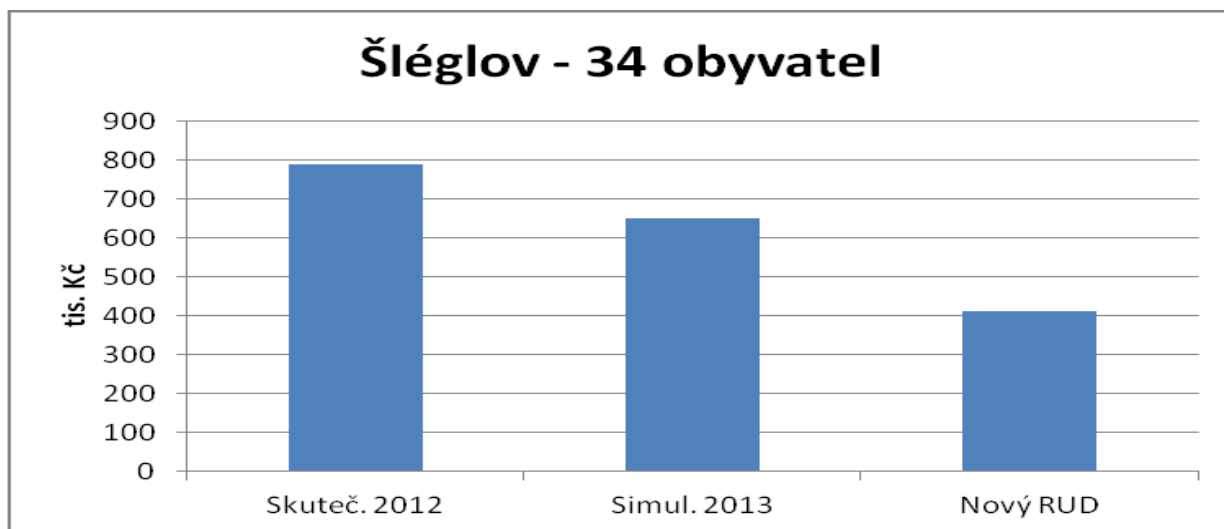
	Šléglov				Leština				Zábřeh			
	Skuteč. 2012	Simul. 2013	RUD SR	Nový RUD	Skuteč. 2012	Simul. 2013	RUD SR	Nový RUD	Skuteč. 2012	Simul. 2013	RUD SR	Nový RUD
Sdílené daně	609	472	151	234	7 755	8 803	8 740	9 495	106 884	113 053	124 618	130 311
DPPO za obec	1	1	0	0	1 066	1 066	0	0	3 779	3 779	0	0
Daň z nemovitosti	178	178	178	178	489	489	489	489	8 126	8 126	8 126	8 126
Daně CELKEM	788	651	329	412	9 310	10 358	9 229	9 984	118 789	124 958	132 744	138 437

Zdroj: Vlastní zpracování

Výsledky simulace návrhu nového modelu RUD jsou pro jednotlivé vybrané obce různé. Nejmenší obec, obec Šléglov, by uplatněním tohoto návrhu ztratila další peněžní prostředky potřebné na provoz obce, více než ztratila zavedením nových pravidel, platných od r. 2013. Hlavní příčinou tohoto imaginárního výpadku daňových příjmů je pro tuto obec zrušení kritéria

výměry katastrálního území. V r. 2013 obec čerpala možné maximum (10 ha na obyvatele). Tento výpadek dostatečně nekompensovalo ani částečné omezení principu mobility v novém návrhu RUD v podobě zařazení čtyř velkých měst do velikostních skupin s klouzavým výpočtem jejich koeficientů. Pro podobně velké obce by aplikace návrhu znamenala obrovský výpadek příjmů (obec Šléglov: - 36 % k roku 2013 a dokonce – 47 % ke skutečnosti roku 2012).

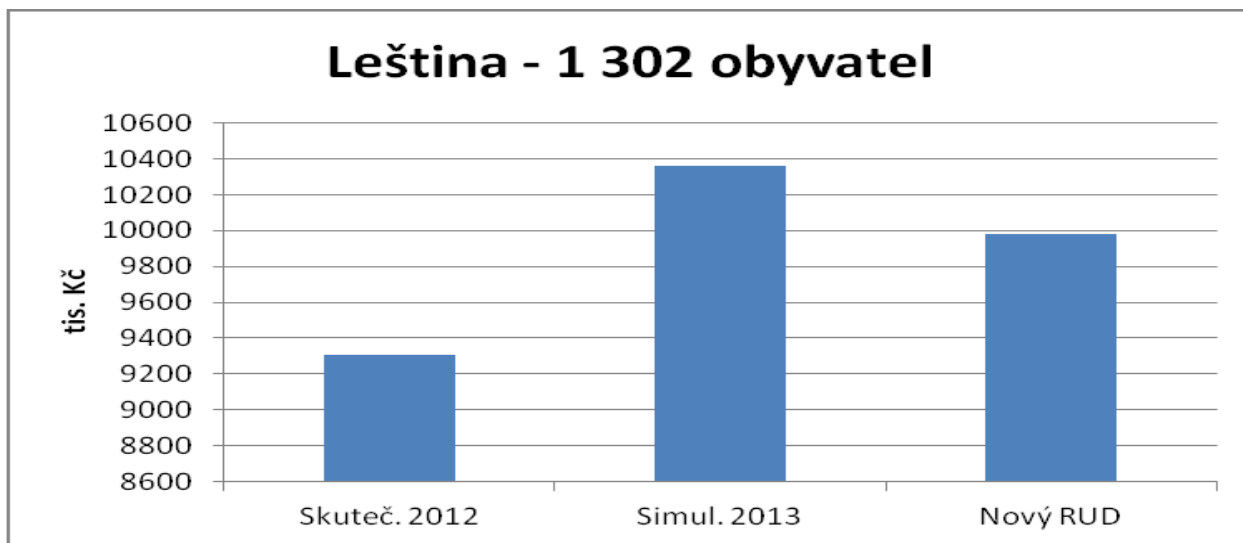
Graf 4.3 – Komparace daňových příjmů obce Šléglov

Zdroj: Vlastní zpracování

Obce Leština by se uplatnění návrhu nového modelu RUD nikterak výrazněji nedotklo. Její daňové příjmy, vyplývající ze simulace, se pohybují svým objemem mezi skutečností r. 2012 a simulací uplatnění pravidel platných v r. 2013. Výsledek simulace návrhu odpovídá 107 % skutečnosti roku 2012 a 96 % simulaci pravidel 2013. I přes skutečnost, že takto malé obce upravené kritérium zařazení obce do velikostní kategorie zvýhodňuje, nová kritéria nejsou této obci ku prospěchu. Nadmořská výška 270 m.nm. je pod průměrem obcí ČR (384 m.nm.), tak i počet obyvatel, kteří dosáhli věku 62 let, je hluboko pod průměrem ČR (Leština 5,29 %, ČR 20,37 %).

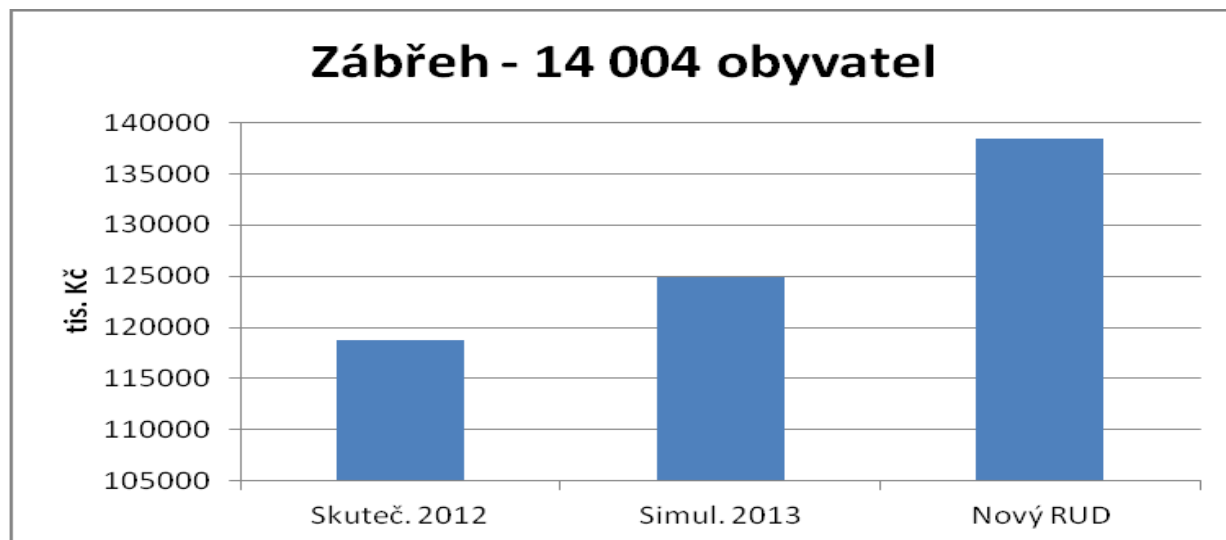
Graf 4.3 – Komparace daňových příjmů obce Leština

Zdroj: Vlastní zpracování

Městu Zábřeh by uplatnění návrhu nového modelu RUD jednoznačně významně prospělo. Jeho daňové příjmy by proti skutečnosti roku 2012 vzrostly ještě mnohem výrazněji, než tomu bylo zavedením nových pravidel v r. 2013. Městu by tato změna přinesla téměř 20 mil. Kč do její pokladny, což je o více než 16 %, než tomu bylo v r. 2012. Důvodem je klouzavý způsob výpočtu koeficientu i pro výše uvedená čtyři velká města ČR a tím pádem jejich omezení ve prospěch ostatních obcí ČR a dále i nové kritérium počtu obyvatel, kteří dosáhli věku 62 let, kterých v Zábřehu v r. 2011 žilo více než činil průměr ČR.

Graf 4.3 – Komparace daňových příjmů města Zábřeh

Zdroj: Vlastní zpracování

Výsledky a simulace tří různých pravidel RUD (skutečnost r. 2012, pravidla RUD v ČR platná od r. 2013 a návrh nového modelu RUD) rozdělovala mezi obce ČR vždy shodný objem finančních prostředků, pokaždé podle jiného klíče. První dvě výše uvedená podle zveřejněných výsledků a platné legislativy ČR. Návrh nového modelu je kombinací pravidel RUD platných od r. 2005 na Slovensku a mírně upravených pravidel RUD platných od r. 2013 v ČR. Ze slovenského vzoru přináší dvě nová kritéria (kritérium přepočtu prostého počtu obyvatel obce podle nadmořské výšky a kritérium obyvatel, kteří dosáhli věku 62 let) a jedno kritérium vypouští (kritérium plochy katastrálního území). Český model byl vzorem váhy kritéria počtu dětí a žáků (z důvodu respektování nastavení financování regionálního školství), klouzavého způsobu výpočtu koeficientů postupných přechodů, intervalů velikostních skupin a jejich difference. Mírně upraven byl zařazením čtyř velkých měst (Plzeň, Brno, Ostrava a Praha) do klouzavého způsobu výpočtu koeficientů postupných přechodů, čímž se výrazně zjednodušil výpočet podílu obce (odpadl výpočet přes tzv. celkové procento). Koeficienty těchto měst zůstaly zachovány, ale jejich podíl dle tohoto kritéria bude částečně nižší (o součty násobků po dolní interval jejich velikostní skupiny) ve prospěch všech ostatních obcí ČR. Návrh nového modelu RUD tak se svými výsledky simulace na vybraných obcích nastínil možné dopady kombinace prvků českého a slovenského modelu RUD.

5 ZÁVĚR

Objemově nejvýznamnějším druhem daňového příjmu v rozpočtech obcí je podíl na výnosu daně z příjmů. Od r. 1993 prošlo dělení výnosu daní mezi obce mnoha změnami. Obce se dělily o celookresní výnos DPFO ZČFP s rozpočtem příslušného okresního úřadu. DPFO OSVČ byla celá příjmem rozpočtu obce, kde měl podnikatel své sídlo, což do určité míry ovlivňovalo nekalé praktiky některých obcí – přetahovat si podnikatele. Od r. 1994 plyne do rozpočtu obcí výnos DPPO z vlastního podnikání obce, od r. 1996 se obce dělily se státním rozpočtem o výnos daně z příjmu právnických osob. Velké rozdíly v daňovém výnosu mezi obcemi si vynutily změnu RUD. Od r. 2001 se daň z příjmů stala typickou sdílenou daní, s výjimkou DPPO placenou obcemi a kraji. Zároveň se stala sdílenou daní i DPH. Změna RUD přinesla většině obcí více daňových příjmů a zejména pomohla snížit rozdíly v daňových příjmech mezi obcemi – byl posílen princip solidarity. K další změně daňového určení došlo od r. 2002 posílením motivace obcí – principu zásluhovosti – prostřednictvím tzv. motivační složky DPFO ZČFP v závislosti na počtu zaměstnanců v obci k počtu zaměstnanců v ČR. V RUD se zohlednila i kategorizace obcí podle rozsahu přenesené působnosti, na což nejvíce doplácely obce do 150 obyvatel. Původní záměr motivovat tímto způsobem malé obce ke slučování v praxi nevyšel. K další novele zákona o RUD došlo v r. 2008.³³ Prvotní myšlenka při tvorbě tohoto modelu spočívala ve vyvinutí ekonomického tlaku na malé obce ke sloučení ve větší celky. Tento model RUD byl však výsledkem politického rozhodnutí Ministerstva financí a pracovní skupiny dříve známé pod názvem Zlínská iniciativa s absencí potřebné racionality. Důkazem byl vzniklý paradoxní jev, spočívající v extrémním nárůstu sdílených daňových příjmů, o téměř 400 %, u malých obcí do 100 obyvatel s velkou katastrální výměrou. Model RUD v ČR, platný od r. 2013, tento paradoxní jev mimo jiné částečně eliminoval nastavením maximální započitatelné výměry katastrálního území na 1 obyvatele.

Hlavním cílem této diplomové práce byla komparace pravidel rozpočtového určení daní obcím v České republice a na Slovensku, který byl doplněn **dílčím cílem** v podobě praktické ukázky aplikace pravidel RUD ČR, Slovenska a návrhu nového modelu RUD s nastíněním možných dopadů na hospodaření tří obcí šumperského regionu jako zástupců různých velikostních kategorií dle počtu obyvatel. Analýza a následná komparace výsledků aplikace jednotlivých

³³ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. (2011)

pravidel rozpočtového určení daní obcím na zkoumaných obcích odhalila, jak výrazné změny v daňových příjmech a z toho plynoucí důsledky mohou mít tyto varianty na hospodaření obcí. Z výsledků analýzy dat statistickou metodou anova s jedním faktorem provedené na motivačních složkách sdílených daní čtyřiceti obcí a městech ČR dochází k potvrzení stanovené hypotézy v úvodní části práce. Rozhodující a statisticky významný vliv na velikosti těchto výnosů nemá aktivita jednotlivých obcí, nýbrž velikost obce a další mnohé okolnosti. Nastavené uplatnění principu zásluhovosti, byť ve veřejných financích druhořadé, v modelu RUD v ČR svoji roli neplní. Z prezentovaných výsledků lze konstatovat, že stanovené cíle diplomové práce byly splněny.

V diplomové práci byly hodnoceny daňové příjmy ze sdílených daní podle čtyř různých pravidel RUD, aplikované na třech obcích okresu Šumperk, obec Šléglov, obec Leština a město Zábřeh. Obce byly vybrány tak, aby představovaly zástupce velikostních kategorií podle pravidel RUD v ČR uplatňovaných od r. 2013. Základem pro provedené analýzy a komparace sloužily skutečné daňové příjmy obcí v r. 2012.

První ze simulací, simulace daňových příjmů dle pravidel RUD v ČR platných od r. 2013, prokázaly na těchto třech obcích prvotní záměr jejich tvorby – eliminace vysokých daňových příjmů malých obcí do 100 obyvatel s velkou katastrální výměrou a posílení principu solidarity snížením rozdílů daňových příjmů na obyvatele mezi obcemi. Razantní pokles daňových příjmů **obce Šléglov** uplatněním pravidel RUD platných od r. 2013 je způsoben právě omezením započitatelné výměry katastrálního území na 10 ha na 1 obyvatele (Šléglov 717,4598 ha) a zavedením nového kritéria (počet dětí a žáků), kdy obec nezřizuje žádné školské zařízení. Pro **obec Leština** a **město Zábřeh** znamenalo uplatnění těchto pravidel přínos pro obecní pokladny. Za tímto přilepšením stojí posílení principu solidarity v tomto modelu (nové přepočítací koeficienty) na úkor čtyř velkých měst (Plzeň, Brno, Ostrava a Praha).

Druhá simulace, simulace daňových příjmů dle pravidel RUD v SR platných od r. 2005, nastínila dopad uplatnění těchto pravidel na hospodaření vybraných obcí. Model uplatňovaný na Slovensku je k českému z evropských zemí nejbližší, přesto ve svém důsledku přináší značné rozdíly. Lze jej považovat za stabilní (uplatňovaný od r. 2005 bez výraznějších změn a tlaků územních samospráv na jeho změnu), transparentní, sofistikovaný a exaktní. Zohledňuje další dvě kritéria (vliv nadmořské výšky obce a vliv počtu obyvatel obce, kteří dosáhli věku 62 let), nerespektuje kritérium výměry katastrálního území obce, v kritériu počtu dětí a žáků

zohledňuje k prostému počtu i propracovaný systém způsobu a typu vzdělávání, uplatňuje vyšší míru solidarity mezi obcemi (jednak nižší diferencí přepočítacích koeficientů mezi velikostními kategoriemi, jednak nižší vahou tohoto kritéria), uplatňovaným kritériím přikládá výrazně jinou důležitost. Praktická simulace vychází exaktně ze slovenského modelu, včetně způsobu výpočtu zdroje těchto sdílených daní (procentní podíl z celostátního výnosu DPFO), nicméně nutno dodat, že tato simulace není 100% relevantně komparativní, což je způsobeno odlišným systémem financování regionálního školství a zejména vysokou vahou kritéria počtu dětí a žáků (40 %).

Pravidla RUD v ČR (platná od r. 2013) a pravidla RUD v SR (platná od r. 2005) byly předlohou k tvorbě návrhu nového modelu RUD. Návrh počítá s úplnou eliminací principu zásluhovosti ve prospěch principu solidarity zrušením tzv. motivačních složek sdílených daní, které rozdílly mezi obcemi prohlubují nikoliv zásluhou aktivity těchto obcí, ale z mnoha jiných na činnosti obcí nezávislých faktorů (viz kapitola 4.3). Z českého modelu přebírá kritérium počtu dětí a žáků navštěvujících školské zařízení jejichž, zřizovatelem je obec, z důvodu nastavení financování regionálního školství a možnosti 100% komparace se skutečností roku 2012 a simulací roku 2013 respektuje váhu tohoto kritéria (7 %), přebírá klouzavý způsob výpočtu koeficientů postupných přechodů, intervalů velikostních skupin a jejich difference, který je mírně upraven zařazením čtyř velkých měst (Plzeň, Brno, Ostrava a Praha) do stejného klouzavého způsobu výpočtu. Tato úprava posiluje princip solidarity (resp. omezuje princip mobility) mezi všechny obce a technicky významně zjednodušuje způsob výpočtu podílu obce (odpadá výpočet přes tzv. celkové procento). Z českého modelu vypouští kritérium výměry katastrálního území. Slovenský model byl vzorem pro dvě nově zavedená kritéria (nadmořské výšky obce a počtu obyvatel obce, kteří dosáhli věku 62 let) včetně míry jejich významu.

Simulace návrhu nového modelu RUD rozděluje mezi obce stejný objem finančních prostředků, jaký byl skutečně rozdělen v roce 2012 a použit v simulaci pravidel roku 2013. Nejmenší z testovaných obcí, obec Šléglov, by aplikací nového návrhu utrpěla ještě více než tomu bylo zavedením nových pravidel v r. 2013. Obec Leština by aplikací nového modelu hospodařila s téměř stejnými prostředky, jak je tomu doposud. Podprůměrné charakteristiky nově zavedených kritérií eliminovaly posílení principu solidarity, který tento model uplatňuje. Pro město Zábřeh by nová pravidla byla velkým přínosem. Naplno se zde projevilo posílení principu solidarity (resp. oslabení principu mobility na úkor čtyř velkých měst) nového modelu v podobě 16% nárůstu výnosu ze sdílených daní.

Na základě údajů spočítaných na zkoumaných obcích lze nastínit finanční dopady aplikace nového návrhu RUD do příslušných velikostních kategorií v komparaci ke stavu (simulaci) roku 2013.

Kategorie obcí **do 50 obyvatel** by zavedením nových pravidel RUD ztratily přibližně jednu třetinu příjmů, pocházející ze sdílených daní. Výpadek v podobě úplného zrušení kritéria výměry katastrálního území těmito obcím nevykompenzuje ani částečné omezení principu mobility (respektive posílení principu solidarity). Použití těchto pravidel by mohlo sloužit jako významný nástroj ekonomického tlaku na malé obce ke slučování ve větší celky.

Podobný osud v podobě poklesu těchto daňových příjmů (ale již ne v tak velkém rozsahu) by postihl i část obcí velikostní kategorie **51 až 2000 obyvatel**, zejména ty, které disponují poměrně velkou výměrou katastrálního území na počet obyvatel (maximálně však 10 ha na obyvatele) a které nezřizují žádné školské zařízení. Obcím horní poloviny intervalu, u kterých velikost katastrální výměry nehrála v minulosti významnější roli, zřizují školská zařízení s počtem dětí a žáků na obyvatele blízcímu se k průměru za všechny obce ČR a výrazně nevybočují z průměru obcí ČR nových dvou charakteristik (nadmořská výška a počet obyvatel obce, kteří dovršili věku 62 let), by nová pravidla přinesla nejméně stejný objem finančních prostředků, jako tomu bylo v roce 2013.

Obcím velikostní kategorie **2001 až 30 000 obyvatel**, ale i ostatním obcím od **30 001 obyvatel**, až po čtyři velká města (Plzeň, Brno, Ostrava a Praha), jsou nová pravidla jen přínosem. Katastrální výměra těchto obcí již nehraje a v minulosti ani nehrála významnou roli (v přepočtu na obyvatele) a pokud nevybočují výrazně od průměru ostatních obcí ČR v počtu dětí a žáků, nadmořské výšce a počtu obyvatel obce, kteří dovršili věku 62 let, by zavedení nových pravidel představovalo pro tyto obce vyšší příjmy ze sdílených daní.

Rozdíl v objemu přerozděleného výnosu sdílených daní uplatněním nových pravidel RUD by zaplatila čtyři velká města. Nejvíce město Praha a dále Brno, Ostrava a Plzeň. Těmto městům nová pravidla přisuzují stejný způsob klouzavého výpočtu koeficientů postupných přechodů (jaký mají všechny ostatní obce ČR), čímž se posiluje nejen princip solidarity mezi všemi obcemi, ale i podstatně zjednodušuje výpočet podílu obcí, kdy odpadá výpočet přes tzv. celkové procento. Přestože koeficienty těchto měst zůstaly zachovány, jejich podíl by podle tohoto kritéria byl nižší (o součty násobků po dolní interval jejich nové velikostní skupiny).

Závěrem lze dodat, že více než výsledkem ekonomického zkoumání je podoba rozpočtového určení daní obcím otázkou politického rozhodnutí. Konečný klíč RUD závisí na politické a veřejné shodě v nastavení významu jednotlivých uplatňovaných principů (mobility, stimulace, regionalizace, solidarity, subsidiarity, atd.) Konkrétní model vycházející z politického zadání je již výsledkem jednoduché matematické analýzy. Počet obcí v ČR, který je v Evropě druhý největší na počet obyvatel (první Francie) a s tím spojený počet aktérů tohoto procesu, nepřispívá k trvalejšímu stabilnímu systému RUD, což neustálé změny pravidel RUD v ČR jen potvrzují.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Knihy:

1. MEDVEĎ, Jozef a Juraj NEMEC et al. *Verejné financie*. Bratislava: Sprint dva, 2011. 640 s. ISBN 978-80-89393-46-6.
2. PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2011. 588 s. ISBN 978-80-7357-614-1.
3. PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. vyd. Praha: ASPI, 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.
4. PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2. aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada Publishing, 2009. 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9.
5. TOTH, Petr a kol. *Financování obcí – sociálně ekonomický rozvoj systému*. Praha: Oeconomia, 2005. 326 s. ISBN 80-245-0957-1.

Legislativa:

6. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) ve znění pozdějších zákonů. *Sbírka zákonů ČR*. 2003, částka 2.
7. Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtové určení daní ve znění pozdějších předpisů. *Sbírka zákonů ČR*. 2012, částka 1.
8. Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. *Sbírka zákonů ČR*. 2010, částka 8.
9. Zákon č. 433/2010 Sb., o státním rozpočtu, Příloha č. 8. *Sbírka zákonů ČR*. 2010, částka 150.
10. Zákon č. 583/2004 Z. z., o rozpočtových pravidlech územnej samosprávy. *Zbierka zákonov SR.2004*, čiastka 248/2004.
11. Zákon č. 582/2004 Z. z., o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady. *Zbierka zákonov SR.2004*, čiastka 248/2004.

12. Zákon č. 564/2004 Z. z., o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov. *Zbierka zákonov SR.2004*, čiastka 238.
13. Zákon č. 597/2003 Z. z., o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení. *Zbierka zákonov SR.2011*, č. 38/2011 čiastka 17.
14. Nariadenie vlády č. 668/2004 Z. z., o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samospráve.
15. Zákon č. 595/2003 Z. z., o dani z príjmov. *Zbierka zákonov SR. 2003*, čiastka 243/2004.

Interní materiály obce:

16. Výkazy FIN 2 – 12 M 2012 obce Praha, Mochov, Říčany, Příbram, Zadní Střítež, Sedlice, Český Krumlov, České Budějovice, Dolní Hradiště, Kasejovice, Rokycany, Chodov, Karlovy Vary, Řehlovice, Krupka, Chomutov, Turnov, Jablonec nad Nisou, Vysoká nad Labem, Rychnov nad Kněžnou, Hradec Králové, Svitavy, Pardubice, Lípa, Pelhřimov, Makov, Veselí nad Moravou, Znojmo, Šléglov, Leština, Zábřeh, Prostějov, Hostějov, Záhorovice, Holešov, Zlín, Nová Pláň, Jindřichov, Hlučín, Frýdek Místek.

Jiné zdroje:

17. KOŤÁTKOVÁ STRÁNSKÁ, P. *Návrh modelu rozpočtového určení daní se zaměřením na obce v České republice*. Disertační práce. Univerzita Pardubice, Pardubice, 2012, 173 s
18. TOMÁNEK, P. *Hospodaření krajů a obcí*. Skripta EkF VŠB-TU, Ostrava, 2011, 91 s
19. Ministerstvo financí ČR. *Vyhláška č. 259/2011 Sb. o podíl jednotlivých obcí na stanovených procentních částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů; s účinností od 1. září 2011* [online]. 2011. [cit.10.4.2013]. Dostupné z www: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/vyhlasky_64117.html?year=2011
20. Ministerstvo financí ČR. *Vyhláška č. 449/2012 Sb. o podíl jednotlivých obcí na stanovených procentních částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů; s účinností od 1. ledna 2013* [online]. 2012. [cit.10.4.2013]. Dostupné z www: http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/vyhlasky_75840.html

21. Deník veřejné správy. *Slovenský model rozpočtového určení daní – vzor nebo inspirace?* [online].2013.[cit.22.8.2013]. Dostupné z [www:http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6312695](http://www.dvs.cz/clanek.asp?id=6312695)
22. Český statistický úřad. *Věkové složení obyvatelstva 2012* [online]. 2014. [cit.3.2.2014]. Dostupné z [www: http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/p/4003-13](http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/p/4003-13)
23. Český statistický úřad. *Vybrané demografické údaje v České republice 2012* [online]. 2014.[cit.5.3.2014]. Dostupné z [www: http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/p/4003-13](http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/p/4003-13)http://www.czso.cz/cz/cr_1989_ts/0101.pdf
24. Havlena.net/ekonomie/. *Rozpočtové určení daní z pohledu obcí 2010* [online]. 2014. [cit.17.3.2014]. Dostupné z [www: http://www.havlena.net/ekonomie/rozpocetove-urceni-dani-z-pohledu-obci/](http://www.havlena.net/ekonomie/rozpocetove-urceni-dani-z-pohledu-obci/),

SEZNAM ZKRATEK

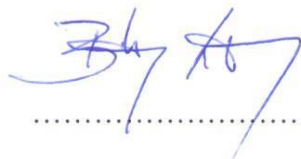
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DPFO	daň z příjmu fyzických osob
DPFO OSVČ	daň z příjmu fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti
DPFO SR	daň z příjmu fyzických osob vybírané srážkou
DPFO ZČFP	daň z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků
DPH	daň z přidané hodnoty
DPPO	daň z příjmu právnických osob
RUD	rozpočtové určení daní
SR	Slovenská republika
ZČ	závislá činnost

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byl seznámen s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 - školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečné, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB – TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB – TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB – TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB – TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB – TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do její skutečné výše).

V Ostravě dne 25. 4. 2014

.....

Bc. Libor Blaháček

SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha č. 1 Přehled daňových příjmů obcí dle druhového třídění, rok 2012
- Příloha č. 2 Podíl jednotlivých obcí na stanovených procentních částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů, rok 2012
- Příloha č. 3 Určení společných vyměřovacích základů
- Příloha č. 4 Určení procentních podílů obcí na výnosu daní dle pravidel roku
- Příloha č. 5 Statistická analýza ANOVA s jedním faktorem, závislost velikosti obce na výnosu motivační složky DPFO OSVČ, rok 2012
- Příloha č. 6 Obce a města ČR, počet obyvatel, motivační složka výnosu DPFO ZČFP a DPFO OSVČ na 1 obyvatele, rok 2012
- Příloha č. 7 Statistická analýza ANOVA s jedním faktorem, závislost velikosti obce na výnosu motivační složky DPFO ZČFP, rok 2012
- Příloha č. 8 Výpočet podílu obce Šléglov na výnosu daně dle návrhu nového modelu RUD
- Příloha č. 9 Výpočet podílu obce Leština na výnosu daně dle návrhu nového modelu RUD
- Příloha č. 10 Výpočet podílu města Zábřeh na výnosu daně dle návrhu nového modelu RUD

Příloha č. 1 Přehled daňových příjmů obcí dle druhového třídění, rok 2012

Druhové třídění rozpočtové skladby	Název a náplň	Výsledek roku 2012 v tis. Kč Šléglov	Výsledek roku 2012 v tis. Kč Leština	Výsledek roku 2012 v tis. Kč Zábřeh
1111	Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků (21,4% z celostátního hrubého výnosu)	114	1 854	23 887
1111	Daň z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků (1,5 % z celostátního hrubého výnosu)	3	54	2580
1112	Daň z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti (21,4% z 60% z celostátního hrubého výnosu daně)	1	36	415
1112	30% z výnosu záloh na daň z příjmu fyzických osob z podnikání, které mají na bydliště na území obce	156	448	1 199
1113	Daň z příjmů fyzických osob z kapitálových výnosů (21,4% z celostátního hrubého výnosu)	13	202	2 612
1121	Daň z příjmu právnických osob (21,4% z celostátního hrubého výnosu)	89	1 985	25 615
1122	Daň z příjmu právnických osob za obec	1	1 066	3 779
1211	Daň z přidané hodnoty (19,93% z celostátního hrubého výnosu)	233	3 176	50 576
1511	Daň z nemovitosti	178	489	8 126
	Daně CELKEM	788	9 310	118 789
	Správní poplatky	0	20	10 983
	Místní poplatky	5	528	7 624
	DAŇOVÉ PŘÍJMY CELKEM	793	9 858	137 396

Zdroj: Interní materiály obcí, FIN 2 – 12 M 2012, vlastní zpracování

Příloha č. 2 Podíl jednotlivých obcí na stanovených procentních částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů, rok 2012

Název obce	Počet obyvatel k 1. 1. 2011	Výměra katastrálních území obce k 1. 1. 2011	Koeficienty postupných přechodů	Procentní podíl obce na výnosu daní podle § 4 odst. 1 písm. b) až f) zákona o rozpočtovém určení daní	Počet zaměstnanců k 1. 12. 2010	Procentní podíl obce na výnosu daně podle § 4 odst. 1 písm. i) zákona o rozpočtovém určení daní
Šléglov	34	717,4598	1,0000	0,000454	7	0,000159
Leština	1302	524,6927	1,0640	0,007274	153	0,003472
Zábřeh	14004	3457,8363	1,3872	0,092588	6414	0,145558
ČR CELKEM	10530740	7756875,7201		100,000000	4406486	100,000000

Zdroj: Ministerstvo financí ČR. Vyhláška č. 259/2011 Sb. o podílu jednotlivých obcí na stanovených procentních částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů; s účinností od 1. ledna 2012 [online].

Příloha č. 3 Určení společných vyměřovacích základů

Určení společných vyměřovacích základů

Společné vyměřovací základy byly určeny následujícím způsobem:

$$SVZ = (DPO / PPOVD) * 100$$

SVZ – společný vyměřovací základ příslušného typu daně;

DPO – daňové příjmy příslušné daně hodnocené obce;

PPOVD – procentní podíl hodnocené obce na výnosu příslušné daně.

Společný vyměřovací základ

Druhové třídění rozpočtové skladby	Název a náplň	Společný vyměřovací základ	Společný vyměřovací základ	Společný vyměřovací základ
		v tis. Kč	v tis. Kč	v tis. Kč
		Šléglov	Leština	Zábřeh
1111	Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků (21,4% z celostátního hrubého výnosu)	25 110 132,15	25 488 039,59	25 799 239,64
1112	Daň z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti (21,4% z 60% z celostátního hrubého výnosu daně)	220 264,32	494 913,39	448 222,23
1113	Daň z příjmů fyzických osob z kapitálových výnosů (21,4% z celostátního hrubého výnosu)	2 863 436,12	2 777 014,02	2 821 099,93
1121	Daň z příjmu právnických osob (21,4% z celostátního hrubého výnosu)	19 603 524,22	27 288 974,42	27 665 572,21
1211	Daň z přidané hodnoty (19,93% z celostátního hrubého výnosu)	51 321 585,90	43 662 359,08	54 624 789,38

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka obsahuje vypočítané vyměřovací základy pro skutečnost roku 2012, které budou současně použity k teoretickému propočtu roku 2012 dle pravidel roku 2013. Z údajů v tabulce

jsou patrné značné rozdíly vyměřovacích základů jednotlivých obcí, které jsou způsobeny vlivy zúčtování záloh finančnímu úřadu. Skutečné výnosy jednotlivých daní uvedené ve státním závěrečném účtu nelze jako vyměřovací základy použít, neboť nerozlišují motivační složky daně z příjmu FO ze závislé činnosti a daně z příjmu FO ze samostatné výdělečné činnosti. Ministerstvo financí ČR nemá, dle vlastního vyjádření, toto rozlišení k dispozici. Z důvodu relevantní komparace daňových příjmů obcí dle různých pravidel rozpočtového určení budou použity vyměřovací základy z tabulky, vycházející ze skutečnosti roku 2012.

Příloha č. 4 Určení procentních podílů obcí na výnosu daní dle pravidel roku 2013

Určení procentních podílů obcí na výnosu daní dle pravidel roku 2013

- celkové procento vyhlášené pro rok 2012 – 53,169110 %;
- součet násobků postupných přechodů za ostatní obce pro rok 2013
činí: 9 515 289,2381;³⁴ (nutné použití pro rok 2013 z důvodu změny koeficientů a násobků postupných přechodů);
- celkový počet dětí a žáků 30. 9. 2011: 1 098 681.

$$\text{PPO} = (\text{KÚ obce} / \text{KÚ ČR}) * 0,03 * 100 + (\text{PO obce} / \text{PO ČR}) * 0,10 * 100 + \\ + (\text{PDŽ obce} / \text{PDŽ ČR}) * 0,07 * 100 + (\text{NPP} / \text{SNPPOO}) * 0,80 * 100 * \text{celkové procento}$$

PPO – procentní podíl obce na výnosu daní

KÚ – výměra katastrálních území obce

PO – počet obyvatel

PDŽ – počet dětí a žáků

NPP – násobek postupných přechodů obce

SNPPOO - součet násobků postupných přechodů za ostatní obce

$$\text{Procentní podíl obce (zaměstn.)} = (\text{počet zaměstn. v obci} / \text{počet zaměstnanců ČR}) * 100$$

³⁴ Ministerstvo financí ČR. Vyhláška č. 449/2012 Sb. o podílu jednotlivých obcí na stanovených procentních částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů; s účinností od 1. ledna 2013 [online].

Tab. – Podíl jednotlivých obcí na stanovených procentních částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů, dle pravidel pro rok 2013

Název obce	Počet obyvatel k 1. 1. 2011	Započtená výměra katastrálních území obce k 1. 1. 2011	Počet dětí a žáků navštěvujících školu zřizovanou obcí	Koeficienty postupných přechodů	Procentní podíl obce na výnosu daní podle § 4 odst. 1 písm. b) až f) zákona o rozpočtovém určení daní	Počet zaměstn k 1. 12. 2010	Procentní podíl obce na výnosu daně podle § 4 odst. 1 písm. i) zákona o rozpočtovém určení daní
				Násobek postupných přechodů			
Šléglov	34	340,0000	0	1,0000	0,000316 2012 - 0,000454	7	0,000159
				34,0000			
Leština	1302	524,6927	106	1,0700	0,008326 2012 - 0,007274	153	0,003472
				1389,6400			
Zábřeh	14004	3457,8363	1902	1,1523	0,098137 2012 - 0,092588	6414	0,145558
				15968,7092			
ČR CELKEM	10530740	7756875,7201	1 098 681		100,000000	4406486	100,000000
Zdroj dat	Pro rok 2012	Pro rok 2012	Pro rok 2013	Vlastní výpočet	Vlastní výpočet	Pro rok 2012	Pro rok 2012

Zdroj: Ministerstvo financí ČR. *Vyhláška č. 259/2011 Sb. o podíl jednotlivých obcí na stanovených procentních částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů; s účinností od 1. září 2011* [online]., Ministerstvo financí ČR. *Vyhláška č. 449/2012 Sb. o podíl jednotlivých obcí na stanovených procentních částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů; s účinností od 1. ledna 2013* [online]., Interní materiály obcí, FIN 2 – 12 M 2012, vlastní zpracování

Příloha č. 5 Statistická analýza ANOVA s jedním faktorem, závislost velikosti obce na výnosu motivační složky DPFO OSVČ, rok 2012

Anova: jeden faktor

Faktor

<i>Výběr</i>	<i>Počet</i>	<i>Součet</i>	<i>Průměr</i>	<i>Rozptyl</i>
0-50	6	7,784	1,297333333	3,886563867
51-2000	9	1,889	0,209888889	0,034913111
2001-30000	13	2,987	0,229769231	0,044836692
30001-	12	2,707	0,225583333	0,019824811

ANOVA

<i>Zdroj variability</i>	<i>SS</i>	<i>Rozdíl</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>Hodnota P</i>	<i>F krit</i>
Mezi výběry	5,888280328	3	1,962760109	3,452146973	0,026449001	2,866265557
Všechny výběry	20,46823745	36	0,568562151			
Celkem	26,35651778	39				

22,34%

Příloha č. 6 Obce a města ČR, počet obyvatel, motivační složka výnosu DPFO ZČFP a DPFO OSVČ na 1 obyvatele, rok 2012

Kraje	Míra nezam.						
Hl. m. Praha	4,16	Obec	Praha				
		Počet obyvatel	1 257 158				
		1,5 % DPFO	0,258				
		30 % FO	0,461				
Středočeský	6,13	Obec	Mochov	Říčany	Příbram		
		Počet obyvatel	1 302	13 826	34 038		
		1,5 % DPFO	0,144	0,218	0,203		
		30 % FO	0,150	0,782	0,150		
Jihočeský	6,38	Obec	Zadní Střítež	Sedlice	Český Krumlov	České Budějovice	
		Počet obyvatel	34	1 316	13 377	94 754	
		1,5 % DPFO	0	0,096	0,218	0,308	
		30 % FO	0	0,184	0,051	0,140	
Plzeňský	5,94	Obec	Dolní Hradiště	Kasejovice	Rokycany		
		Počet obyvatel	41	1 300	13 821		
		1,5 % DPFO	0,049	0,128	0,235		
		30 % FO	0,035	0,076	0,343		
Karlovarský	8,51	Obec	Chodov	Karlovy Vary			
		Počet obyvatel	14 134	51 115			
		1,5 % DPFO	0,070	0,221			
		30 % FO	0,100	0,311			
Ústecký	10,47	Obec	Řehlovice	Krupka	Chomutov		
		Počet obyvatel	1 340	14 046	50 441		

		1,5 % DPFO	0,292	0,108	0,168		
		30 % FO	0,329	0,050	0,282		
Liberecký	7,75	Obec	Turnov	Jablonec nad Nisou			
		Počet obyvatel	14 387	45 356			
		1,5 % DPFO	0,270	0,170			
		30 % FO	0,470	0,061			
Královéhradecký	6,55	Obec	Vysoká nad Labem	Rychnov nad Kněžnou	Hradec Králové		
		Počet obyvatel	1 243	11 333	94 318		
		1,5 % DPFO	0,047	0,269	0,288		
		30 % FO	0,608	0,217	0,464		
Pardubický	7,03	Obec	Svitavy	Pardubice			
		Počet obyvatel	16 986	99 401			
		1,5 % DPFO	0,216	0,232			
		30 % FO	0,210	0,225			
Vysočina	7,63	Obec	Lípa	Pelhřimov			
		Počet obyvatel	1 094	16 656			
		1,5 % DPFO	0,074	0,280			
		30 % FO	0,104	0,223			
Jihomoravský	8,15	Obec	Makov	Veselí nad Moravou	Znojmo		
		Počet obyvatel	48	11 628	34 476		
		1,5 % DPFO	0,408	0,151	0,187		
		30 % FO	0,228	0,318	0,192		
Olomoucký	8,93	Obec	Šléglov	Leština	Zábřeh	Prostějov	
		Počet obyvatel	34	1 302	14 004	44 387	
		1,5 % DPFO	0,088	0,042	0,184	0,216	

		30 % FO	4,588	0,344	0,086	0,069	
Zlínský	7,82	Obec	Hostějov	Záhorovice	Holešov	Zlín	
		Počet obyvatel	30	1 080	12 149	75 469	
		1,5 % DPFO	0,042	0,038	0,181	0,258	
		30 % FO	0,030	0,014	0,055	0,287	
Moravskoslezský	9,18	Obec	Nová Pláň	Jindřichov	Hlučín	Frýdek-Místek	
		Počet obyvatel	43	1 425	14 258	58 200	
		1,5 % DPFO	0,045	0,048	0,098	0,156	
		30 % FO	2,903	0,080	0,082	0,065	

Zdroj: Interní materiály obcí

Příloha č. 7 Statistická analýza ANOVA s jedním faktorem, závislost velikosti obce na výnosu motivační složky DPFO ZČFP, rok 2012

Anova: jeden faktor

Faktor

<i>Výběr</i>	<i>Počet</i>	<i>Součet</i>	<i>Průměr</i>	<i>Rozptyl</i>
0-50	6	0,632	0,105333333	0,022765467
51-2000	9	0,909	0,101	0,0066235
2001-30000	13	2,498	0,192153846	0,004681308
30001-	12	2,665	0,222083333	0,002367538

ANOVA

<i>Zdroj variability</i>	<i>SS</i>	<i>Rozdíl</i>	<i>MS</i>	<i>F</i>	<i>Hodnota P</i>	<i>F krit</i>
Mezi výběry	0,106641658	3	0,035547219	5,138656524	0,004631475	2,866265557
Všechny výběry	0,249033942	36	0,00691761			
Celkem	0,3556756	39				

29,98 %

Příloha č. 8 Výpočet podílu obce **Šléglov** na výnosu daně podle návrhu nového modelu

VD – výnos daně (viz příloha č. 3).....99 118 942,71 tis.Kč

Počet obyvatel obce.....34

Počet obyvatel ČR³⁵10 530 740

Nadmořská výška obce³⁶661 m.n.m

$$k_{nv} = (i - 130) \bullet (0,5 / 940) + 0,8500$$

i - nadmořská výška obce;

130 - nadmořská výška nejnižší položené obce (Hřensko);

0,5 - rozdíl strmosti koeficientu (0,8500-1,3500);

940 - rozdíl mezi nejnižší a nejvýše položenou obcí v ČR (Hřensko 130 m.nm. a Horská Kvilda 1070 m.nm.).

K_{nv}.....1,1324

Počet dětí a žáků obce.....0

Počet dětí a žáků ČR³⁷1 098 684

Násobek postupných přechodů obce.....34

Součet násobků postupných přechodů za ostatní obce pro rok 2013.....9 515 259,2381

(nutné použití pro rok 2013 z důvodu změny koeficientů a násobků postupných přechodů)³⁸

Součet násobků postupných přechodů za Prahu, Plzeň, Brno a Ostravu.5 845 827,994

Součet násobků postupných přechodů za všechny obce ČR.....15 361 087,23

Počet obyvatel obce starších 62 let.....4

Počet obyvatel ČR starších 62 let³⁹2 144 652

³⁵ Ministerstvo financí ČR. Vyhláška č. 259/2011 Sb. o podíl jednotlivých obcí na stanovených procentních částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů; s účinností od 1. září 2011 [online].

³⁶ ČSÚ-statistický lexikon obcí, stav územní struktury k 1. 1. 2010

³⁷ Ministerstvo financí ČR. Vyhláška č. 449/2012 Sb. o podíl jednotlivých obcí na stanovených procentních částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů; s účinností od 1. ledna 2013 [online].

³⁸ Dtto.

$$\begin{aligned}
PD_i = & 0,0989 \cdot VD \cdot \frac{OB_i}{OB} + \frac{0,1311 \cdot VD \cdot \frac{OB_i}{OB} \cdot k_{nvi}}{\sum_i (0,1311 \cdot VD \cdot \frac{OB_i}{OB} \cdot k_{nvi})} \cdot 0,1311 \cdot VD + 0,07 \cdot VD \cdot \frac{PD\check{Z}_i}{PD\check{Z}} + \\
& 0,65 \cdot VD \cdot \frac{NPP_i}{\sum NPP} + 0,05 \cdot VD \cdot \frac{OB_{ipp}}{OB_{pp}} \quad (4.1)
\end{aligned}$$

$$PD_i = 31,650 + 50,189 + 0 + 142,602 + 9,243$$

$$PD_i = 233,684$$

³⁹ Český statistický úřad. *Věkové složení obyvatelstva 2012* [online].

Příloha č. 9 Výpočet podílu obce **Leština** na výnosu daně podle návrhu nového modelu

VD – výnos daně (65,4% pro rok 2012).....99 711 300,5 tis.Kč

Počet obyvatel obce.....1 302

Počet obyvatel ČR⁴⁰10 530 740

Nadmořská výška obce⁴¹270 m.n.m

$$k_{nv} = (i - 130) \bullet (0,5 / 940) + 0,8500$$

i - nadmořská výška obce;

130 - nadmořská výška nejnižší položené obce (Hřensko);

0,5 - rozdíl strmosti koeficientu (0,8500-1,3500);

940 - rozdíl mezi nejnižší a nejvýše položenou obcí v ČR (Hřensko 130 m.nm. a Horská Kvilda 1070 m.nm.).

K_{nv}.....0,9245

Počet dětí a žáků obce.....106

Počet dětí a žáků ČR⁴²1 098 684

Násobek postupných přechodů obce.....1 389,64

Součet násobků postupných přechodů za ostatní obce pro rok 2013.....9 515 259,2381

(nutné použití pro rok 2013 z důvodu změny koeficientů a násobků postupných přechodů)⁴³

Součet násobků postupných přechodů za Prahu, Plzeň, Brno a Ostravu.5 845 827,994

Součet násobků postupných přechodů za všechny obce ČR.....15 361 087,23

Počet obyvatel obce starších 62 let.....69

Počet obyvatel ČR starších 62 let⁴⁴2 144 652

⁴⁰ Ministerstvo financí ČR. Vyhláška č. 259/2011 Sb. o podíl jednotlivých obcí na stanovených procentních částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů; s účinností od 1. září 2011 [online].

⁴¹ ČSÚ-statistický lexikon obcí, stav územní struktury k 1. 1. 2010

⁴² Ministerstvo financí ČR. Vyhláška č. 449/2012 Sb. o podíl jednotlivých obcí na stanovených procentních částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů; s účinností od 1. ledna 2013 [online].

⁴³ Dtto.

$$\begin{aligned}
PD_i = & 0,0989 \cdot VD \cdot \frac{OB_i}{OB} + \frac{0,1311 \cdot VD \cdot \frac{OB_i}{OB} \cdot k_{nvi}}{\sum_i (0,1311 \cdot VD \cdot \frac{OB_i}{OB} \cdot k_{nvi})} \cdot 0,1311 \cdot VD + 0,07 \cdot VD \cdot \frac{PD\check{Z}_i}{PD\check{Z}} + \\
& 0,65 \cdot VD \cdot \frac{NPP_i}{\sum NPP} + 0,05 \cdot VD \cdot \frac{OB_{ipp}}{OB_{pp}} \quad (4.1)
\end{aligned}$$

$$PD_i = 1219,250 + 1578,467 + 673,404 + 5863,246 + 160,401$$

$$PD_i = 9494,768$$

⁴⁴ Český statistický úřad. *Věkové složení obyvatelstva 2012* [online].

Příloha č. 10 Výpočet podílu města **Zábřeh** na výnosu daně podle návrhu nového modelu

VD – výnos daně (65,4% pro rok 2012).....111 358 923,39 tis.Kč

Počet obyvatel obce.....14 004

Počet obyvatel ČR⁴⁵10 530 740

Nadmořská výška obce⁴⁶285 m.n.m

$$k_{nv} = (i - 130) \bullet (0,5 / 940) + 0,8500$$

i - nadmořská výška obce;

130 - nadmořská výška nejnižší položené obce (Hřensko);

0,5 - rozdíl strmosti koeficientu (0,8500-1,3500);

940 - rozdíl mezi nejnižší a nejvýše položenou obcí v ČR (Hřensko 130 m.nm. a Horská Kvilda 1070 m.nm.).

K_{nv}.....0,9324

Počet dětí a žáků obce.....1 902

Počet dětí a žáků ČR⁴⁷1 098 684

Násobek postupných přechodů obce.....15 968,709

Součet násobků postupných přechodů za ostatní obce pro rok 2013.....9 515 259,2381

(nutné použití pro rok 2013 z důvodu změny koeficientů a násobků postupných přechodů)⁴⁸

Součet násobků postupných přechodů za Prahu, Plzeň, Brno a Ostravu.5 845 827,994

Součet násobků postupných přechodů za všechny obce ČR.....15 361 087,23

Počet obyvatel obce starších 62 let.....3 005

Počet obyvatel ČR starších 62 let⁴⁹2 144 652

⁴⁵ Ministerstvo financí ČR. Vyhláška č. 259/2011 Sb. o podíl jednotlivých obcí na stanovených procentních částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů; s účinností od 1. září 2011 [online].

⁴⁶ ČSÚ-statistický lexikon obcí, stav územní struktury k 1. 1. 2010

⁴⁷ Ministerstvo financí ČR. Vyhláška č. 449/2012 Sb. o podíl jednotlivých obcí na stanovených procentních částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů; s účinností od 1. ledna 2013 [online].

⁴⁸ Dtto.

$$\begin{aligned}
PD_i = & 0,0989 \cdot VD \cdot \frac{OB_i}{OB} + \frac{0,1311 \cdot VD \cdot \frac{OB_i}{OB} \cdot k_{nvi}}{\sum_i (0,1311 \cdot VD \cdot \frac{OB_i}{OB} \cdot k_{nvi})} \cdot 0,1311 \cdot VD + 0,07 \cdot VD \cdot \frac{PD\check{Z}_i}{PD\check{Z}} + \\
& 0,65 \cdot VD \cdot \frac{NPP_i}{\sum NPP} + 0,05 \cdot VD \cdot \frac{OB_{ipp}}{OB_{pp}}
\end{aligned} \tag{4.1}$$

$$PD_i = 14645,848 + 19122,852 + 13494,624 + 75246,487 + 7801,582$$

$$PD_i = 130311,393$$

⁴⁹ Český statistický úřad. *Věkové složení obyvatelstva 2012* [online].